

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ НАЦИОНАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗАПОШЉАВАЊА ЗА 2015. ГОДИНУ

I УВОД

Националним акционим планом запошљавања за 2015. годину („Службени гласник РС”, бр. 101/14 и 54/2015), у даљем тексту: НАПЗ, утврђени су појединачни циљеви политике запошљавања за 2015. годину, и то:

- 1) побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада;
- 2) подстицање запошљавања и социјалног укључивања теже запошљивих лица и подршка регионалној и локалној политици запошљавања;
- 3) унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал.

Извештај који следи подноси Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП) као ресорно министарство, међутим, у његовој припреми и реализацији појединих активности учествовала су и друга министарства, институције и партнери, у складу са својом надлежношћу.

Активности реализоване у 2015. години, представљају наставак процеса започетих у претходном периоду и усмерене су ка достизању општег циља политике запошљавања утврђеног Националном стратегијом запошљавања за период 2011–2020. године, а то је: успостављање ефикасног, стабилног и одрживог тренда раста запослености у Републици Србији до краја 2020. године, уз потпуно усаглашавање политике запошљавања и институција тржишта рада са правним тековинама ЕУ.

II СТАЊЕ И КРЕТАЊА НА ТРЖИШТУ РАДА

И поред унапређења економског амбијента и побољшања индикатора тржишта рада, недостатак послова основни је проблем у области запошљавања са којима се суочава Република Србија.

Трендови у области запошљавања и незапослености

Почев од 2015. године, Анкета о радној снази се спроводи континуирано, тј. током целе године, а објављује квартално. Са циљем да обезбеди упоредивост података на међугодишњем нивоу за 2014. и 2015. годину, Републички завод за статистику је извршио ревизију података из 2014. године.

Подаци о кретањима на тржишту радне снаге, указују на релативно стабилно кретање стопе запослености и незапослености у овом периоду, уз очекиване осцилације изазване сезонским фактором.

Табела 1. Кретање основних индикатора тржишта рада 2014-2015. за становништво старости 15-64, Република Србија

СТОПЕ (%) за становништво старости 15-64	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.
Стопа активности	62,3	63,9	63,6	62,6	62,3	63,3	64,3	63,7
Стопа запослености	48,6	50,0	51,6	51,3	49,9	51,7	53,2	51,9
Стопа незапослености	22,0	21,7	18,8	18,0	19,9	18,4	17,3	18,5
Стопа неактивности	37,7	36,1	36,4	37,4	37,7	36,7	35,7	36,3

Извор: АРС, Републички завод за статистику

Стопа активности лица радног узраста (15-64) од 63,7% у IV кварталу 2015. године је у односу на III квартал 2015. године, када је износила 64,3%, смањена за 0,6 процентних поена, а у односу на IV квартал 2014. године, када је износила 62,6%, повећана је за 1,1 процентни поен.

Стопа запослености становништва старости 15-64 у IV кварталу 2015. године износи 51,9% и у односу на III квартал 2015. године, кад је износила 53,2%, смањена је за 1,3 процентних поена, а у поређењу са IV кварталом 2014. године, када је износила 51,3%, повећана је за 0,6 процентних поена.

Стопа незапослености становништва старости 15-64 у IV кварталу 2015. године износи 18,5% и у односу на III квартал 2015. године, кад је износила 17,3%, повећана је за 1,2 процентних поена, а у поређењу са IV кварталом 2014. године, када је износила 18,0%, повећана је за 0,5 процентних поена.

Табела 2. Структура становништва

Старосна категорија 15-64	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.
Број запослених	2.352.842	2.416.592	2.486.865	2.464.541	2.390.044	2.467.273	2.514.766	2.447.414
Број незапослених	663.644	667.792	576.965	540.594	593.109	556.738	524.745	554.957
Број активног становништва	3.016.486	3.084.384	3.063.830	3.005.135	2.983.153	3.024.011	3.039.511	3.002.371
Број неактивног становништва	1.826.887	1.745.563	1.752.561	1.798.750	1.807.262	1.750.124	1.691.211	1.713.724

Извор: АРС, Републички завод за статистику

Број запослених лица старости 15-64 у IV кварталу 2015. године је 2.447.414 и у односу на III квартал 2015. године смањен је за 67.352 лица, док је у односу на IV квартал 2014. године, број запослених смањен за 17.127 лица.

Број незапослених лица старости 15-64 је у IV кварталу 2015. године 554.957 и у односу на III квартал повећан је за 30.213 лица, а у односу на IV квартал 2014. године повећан је за 14.363 лица.

Регионални аспект индикатора тржишта рада

Стопа активности најнижа је у Региону Јужне и Источне Србије и износи 62,2%, али је у периоду IV квартал 2014. године – IV квартал 2015. године повећана за 2 процентна поена.

Највишу стопу запослености има Регион Војводине - 52,9%. У периоду IV квартал 2014. године – IV квартал 2015. године, стопа запослености је највише порасла у Региону Војводине и то за 2 процентна поена.

Стопа незапослености становништва радног узраста највиша је у Региону Јужне и Источне Србије и износи 19,8% , а најнижа је у Региону Војводине и износи 16,2%.

У периоду IV квартал 2014. године – IV квартал 2015. године, стопа незапослености становништва радног узраста опала је само у Региону Војводине и то за 3,4 процентна поена.

Табела 3. Кретање основних индикатора тржишта рада по регионима

Старосна категорија 15-64	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.
Београдски регион								
Стопа активности	63,2	64,4	64,0	64,2	64,5	65,1	65,6	64,9
Стопа запослености	51,4	52,2	52,7	53,7	51,0	52,9	53,3	52,3
Стопа незапослености	18,7	18,9	17,7	16,4	21,0	18,6	18,8	19,5
Стопа неактивности	36,8	35,6	36,0	35,8	35,5	34,9	34,4	35,1
Регион Војводине								
Стопа активности	61,3	63,5	62,9	63,3	61,6	61,3	61,8	63,2
Стопа запослености	47,7	49,0	51,1	50,9	50,0	50,3	52,1	52,9
Стопа незапослености	22,2	22,8	18,7	19,6	18,8	18,0	15,7	16,2
Стопа неактивности	38,7	36,5	37,1	36,7	38,4	38,7	38,2	36,8
Регион Шумадије и Западне Србије								

Стопа активности	63,8	65,4	65,4	62,2	63,6	64,8	65,9	64,1
Стопа запослености	49,6	52,1	53,9	51,9	51,3	53,5	55,4	52
Стопа незапослености	22,3	20,3	17,6	16,5	19,3	17,5	15,9	18,8
Стопа неактивности	36,2	34,6	34,6	37,8	36,4	35,2	34,1	35,9
Регион Јужне и Источне Србије								
Стопа активности	60,5	61,7	61,7	60,2	58,9	62,1	63,7	62,2
Стопа запослености	45,2	46,1	48,2	48,3	46,7	49,7	51,4	49,9
Стопа незапослености	25,2	25,3	22,0	19,7	20,8	20,0	19,3	19,8
Стопа неактивности	39,5	38,3	38,3	39,8	41,1	37,9	36,3	37,8

Извор: АРС, Републички завод за статистику

Структура запослености по регионима је различита. Стопа неформалне запослености највиша је у Региону Шумадије и Западне Србије од 26,7%, а најнижа у Београдском региону где износи 7,1%.

Карактеристике запослености

Уколико се посматра **запосленост по секторима** (пољопривреда, индустрија и услуге), највише запослених (15+) у IV кварталу 2015. године је у сектору услуга, **1.407.447** запослених, затим у сектору индустрије **651.508**, а запослених и сектору пољопривреде, шумарства и рибарства је **499.392**.

У поређењу са подацима из III квартала 2015. године и IV квартала 2014.године, приметно је смањење броја запослених у сектору услуга и сектору пољопривреде, шумарства и рибарства, док је у исто време дошло до повећања броја запослених у сектору индустрије.

Табела 4. Запосленост по секторима, становништво 15+

Сектори	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.	IV квартал 2015. (%)
Пољопривреда, шумарство и рибарство	466.306	500.394	531.555	531.784	495.660	479.253	517.073	499.392	19,5
Индустрија	612.246	634.141	623.759	644.308	596.400	614.611	643.107	651.508	25,5
Услуге	1.374.677	1.395.668	1.453.465	1.408.446	1.402.286	1.471.848	1.455.041	1.407.447	55,0
Укупно запослени 15+	2.453.229	2.530.203	2.608.779	2.584.538	2.494.346	2.565.712	2.615.221	2.558.347	100,0

Извор: АРС, Републички завод за статистику

Неформална запосленост

Стопа неформалне запослености у IV кварталу 2015.године износи **19,4%** и мања је за 1 процентни поен у односу на III квартал 2015. године, а у односу на IV квартал 2014. године, мања је за 2,6 процентних поена. У IV кварталу 2015. године број неформално запослених износи **497.555**.

Стопа неформалне запослености представља удео лица која раде без формалног уговора о раду у укупном броју запослених. Ова категорија обухвата запослене у нерегистрованим фирмама, запослене у регистрованим фирмама, али без формалног уговора о раду и без права на здравствено и пензијско и инвалидско осигурање, као и неплаћене помажуће чланове домаћинства.

Табела 5. Формално и неформално запослени, становништво 15+

Старосна категорија 15+	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.
Стопе неформалне запослености - учешће %	19,7	20,5	22,5	22,0	19,4	18,5	20,4	19,4

<i>Мушкарци</i>	18,8	19,3	21,5	21,7	18,3	17,5	19,8	18,7
<i>Жене</i>	20,9	22,0	23,8	22,5	20,9	19,9	21,3	20,4

Извор: АРС, Републички завод за статистику

У броју запослених значајан удео имају **помажући чланови** домаћинства - 8,1%.

Табела 6. Структура формално и неформално запослених, становништво 15+

Период	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.	IV квартал 2015. (%)
Запослени укупно 15+	2.453.229	2.530.203	2.608.779	2.584.538	2.494.346	2.565.712	2.615.221	2.558.347	100
Формално запослени	1.969.644	2.012.290	2.021.215	2.015.174	2.010.551	2.089.996	2.080.692	2.060.792	80,6
Број неформално запослених	483.585	517.913	587.564	569.364	483.795	475.716	534.530	497.555	19,4
<i>Помажући чланови домаћинства</i>	186.979	211.331	231.838	227.078	202.258	202.216	216.676	208.485	8,1

Извор: АРС, Републички завод за статистику

У поређењу са подацима из III квартала 2015. године, као и IV квартала 2014.године, приметно је смањење броја неформално запослених лица.

Карактеристике незапослености

Старосна структура незапослених лица

Посматрано према годинама старости у IV кварталу 2015. године, више од половине незапослених **282.333** односно 50,9% су лица која припадају два најмлађим старосним групама (15-24, 25-34).

Табела 7. Старосна структура незапослених лица, становништво 15-64

Старосна група	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.	IV квартал 2015. (%)
15-24	116.542	124.509	98.215	90.727	107.775	93.626	89.552	100.495	18,1
25-34	216.806	226.328	195.858	183.579	193.212	189.952	176.226	181.838	32,8
35-44	142.655	143.474	135.799	117.991	132.457	126.631	122.993	126.024	22,7
45-54	118.487	116.295	94.722	103.058	99.356	96.349	91.984	91.909	16,6
55-64	69.154	57.186	52.371	45.239	60.309	50.180	43.990	54.691	9,9
Укупно 15-64	663.644	667.792	576.965	540.594	593.109	556.738	524.745	554.957	100,0

Извор: АРС, Републички завод за статистику

Образовна структура незапослених лица

У IV кварталу 2015. године незапосленост је највише распрострањена међу лицима са средњим нивоом образовања, будући да је око две трећине односно **358.681** незапослено лице старости 15 и више година завршило средњу школу.

Табела 8. Образовна структура незапослених лица, становништво 15+

Образовни ниво	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.	IV квартал 2015. (%)
Без образовања	2.462	3.830	2.805	4.048	2.206	437	743	2.045	0,4
Нижи ниво образовања	109.838	117.821	91.349	74.587	89.661	76.101	71.807	77.803	14,0
Средњи ниво	434.505	422.659	382.353	347.195	368.765	359.313	344.014	358.681	64,5

образовања									
Високи ниво образовања	117.617	124.247	101.557	115.142	133.658	121.641	109.036	117.590	21,1
Укупно 15+	664.422	668.557	578.064	540.972	594.290	557.492	525.600	556.119	100,0

Извор: APC, Републички завод за статистику

Незапосленост у Републици Србији има дугорочни карактер. Многи запослени, када пређу у статус незапослености, остају у том статусу веома дуги период.

Стопа дугорочне незапослености представља проценат незапослених годину дана и дуже у укупном броју активних становника узраста (15+), а у IV кварталу 2015. године износи **12,8%**, при чему је стопа дугорочне незапослености жена 13,3%, а мушкараца 12,5%.

Број дугорочно незапослених лица је **399.759** у IV кварталу 2015. године, што чини **71,9%** од укупног броја незапослених. У односу на IV квартал 2014.године, повећан је број дугорочно незапослених лица, а стопа дугорочне незапослености је у том периоду повећана за 1,3 процентних поена.

Положај жена на тржишту рада

Незапосленост жена у Републици Србији израженија је од незапослености мушкараца. Разлике у стопама активности и запослености код жена и мушкараца и даље су веома велике, али се постепено смањују.

Табела 9. Основни индикатори тржишта рада према полу

Стопе - старосна категорија 15-64	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.
Жене (%)								
Стопа активности	53,9	56,2	56,2	54,5	55,0	55,6	56,1	55,4
Стопа запослености	41,6	43,5	45,1	44,3	43,5	44,5	45,8	44,9
Стопа незапослености	22,9	22,7	19,9	18,7	20,8	19,9	18,4	19,0
Мушкарци (%)								
Стопа активности	70,7	71,6	71,1	70,7	69,6	71,2	72,5	72,0
Стопа запослености	55,6	56,7	58,3	58,3	56,3	58,9	60,6	58,9
Стопа незапослености	21,3	20,8	18,0	17,5	19,1	17,2	16,4	18,1

Извор: APC, Републички завод за статистику

У IV кварталу 2015. године **стопа активности** жена је **55,4%**, а мушкараца **72,0%**, што представља разлику од 16,6 процентних поена. У периоду IV квартал 2014. године – IV квартал 2015. године стопа активности жена повећана је за 0,9 процентних поена.

Стопа запослености жена од **44,9%** је и даље значајно нижа од стопе запослености мушкараца (**58,9%**) и та разлика износи 14 процентних поена.

У периоду IV квартал 2014. године – IV квартал 2015. године, забележен је раст стопе запослености жена за 0,6 процентна поена (са 44,3% на 44,9%).

Стопа незапослености жена у IV кварталу 2015. године износи 19%, а мушкараца 18,1%, што представља разлику од 0,9 процентних поена.

У периоду IV квартал 2014. године – IV квартал 2015. године, дошло је до повећања стопе незапослености жена за 0,3 процентна поена (са 18,7% на 19%).

Положај младих на тржишту рада

Незапосленост младих старости 15-24 године у Републици Србији је веома изражена.

Стопа активности младих је веома ниска. У IV кварталу 2015. године износи **29,8%** и у односу на III квартал 2014. године, када је износила 29,9%, мања је за 0,1 процентни поен, а у односу на IV квартал 2014. године, када је била 27,3%, повећана је за 2,5 процентних поена.

Стопа запослености младих (15-24) је такође веома ниска. У IV кварталу 2015. године износи **16,8%** и у односу на III квартал 2015. године (18,3%), мања је за 1,5 процентних поена, а у односу на IV квартал 2014. године повећана је за 0,9 процентних поена.

Стопа незапослености младих у IV кварталу 2015. године износи **43,8%** и знатно је изнад опште стопе незапослености (18,5% за становништво радног узраста 15-64). Стопа незапослености младих је у IV кварталу 2015. године већа у односу на III квартал 2015. године за 5 процентних поена, а у односу на IV квартал 2014. године већа је 2,1 процентни поен.

Табела 10. Основни индикатори тржишта рада младих 15-24

Становништво старости (15-24)	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.
Стопа активности	27,5	28,9	29,2	27,3	28,6	27,6	29,9	29,8
Стопа запослености	13,2	13,5	17,0	15,9	15,0	15,7	18,3	16,8
Стопа незапослености	52,1	53,4	41,9	41,7	47,7	43,1	38,8	43,8
Стопа неактивности	72,5	71,1	70,8	72,7	71,4	72,4	70,1	70,2

Извор: APC, Републички завод за статистику

У IV кварталу 2015. године број незапослених младих 15-24 је **100.495**, док укупан број незапослених лица старости 15-64 износи 554.957. Учешће младих у укупном броју незапослених лица радног узраста је 18,1%. Од укупно **768.550** (активних и неактивних) младих, учешће незапослених младих је 13%, али је број неактивних младих веома велики и износи **539.184** лица, што је 70,2 % укупног броја младих. Такође, просечна стопа NEET (млади који нису запослени, на обуци или у систему образовања) у 2015. години износила је 19,7%.

Положај старијих (55-64) на тржишту рада

Стопа запослености ове старосне групе смањила се за 0,7 процентних поена, са 38% у IV кварталу 2014. године на **37,3 %** у IV кварталу 2015. године.

Стопа незапослености лица старости 55-64 у IV кварталу 2015. године износи **12%** и већа је за 2,3 процентних поена у односу на IV квартал 2014. године (9,7%).

Табела 11. Основни индикатори тржишта рада старијих 55-64 година

Становништво старости (55-64)	I квартал 2014.	II квартал 2014.	III квартал 2014.	IV квартал 2014.	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.
Стопа активности	41,4	41,4	42,2	42,1	40,3	41,3	43,2	42,4
Стопа запослености	35,2	36,2	37,5	38,0	34,9	36,8	39,1	37,3
Стопа незапослености	15,0	12,4	11,2	9,7	13,6	11,1	9,4	12,0
Стопа неактивности	58,6	58,6	57,8	57,9	59,7	58,7	56,8	57,6

Извор: APC, Републички завод за статистику

Незапослена лица на евиденцији Националне службе за запошљавање

На крају 2015. године на евиденцији незапослених Националне службе за запошљавање (НСЗ) налазило се **724.096** лица што је за 17.810 лица мање у односу на број лица на евиденцији на крају 2014. године.

На крају 2015. године у структури незапослених на евиденцији НСЗ према степену стручне спреме, највећи број лица је са IV степеном стручности 213.214, а затим следе лица са I степеном стручности 200.820 и III степеном 173.680.

Табела 12. Незапослена лица на евиденцији Националне службе за запошљавање

Година	Укупан број незапослених лица	Укупан број незапослених жена	Број незапослених младих 15-30 година	Број незапослених старијих од 50 година
2014.	741.906	379.066	196.260	193.052
2015.	724.096	371.973	183.602	198.441

Извор: Национална служба за запошљавање

III РЕЗУЛТАТИ У СПРОВОЂЕЊУ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА И РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА И МЕРА АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Ради реализације циљева утврђених НАПЗ и праћења ефикасности спровођења мера активне политике запошљавања између ресорног министарства и НСЗ закључен је Споразум о учинку НСЗ за 2015. годину.

Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС”, број 142/14), за реализацију мера активне политике запошљавања опредељена су средства у износу од 2.800.000.000,00 динара, 500.000.000,00 динара за реализацију програма и мера професионалне рехабилитације и подстицања запошљавања незапослених особа са инвалидитетом, као и 750.000.000,00 динара за субвенције зарада особа са инвалидитетом запослених у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом и побољшање услова рада и сл. у овим предузећима.

Влада је закључцима 05 Број: 401-430/2015 од 23. јануара 2015. године и 05 Број: 401-12313/2015 од 19. новембра 2015. године, усвојила Програм распореда и коришћења средстава дотација организацијама обавезног социјалног осигурања из буџета Републике Србије за 2015. годину.

Средства за мере активне политике запошљавања које спроводи НСЗ усмерене су ка реализацији: активног тражења посла, програма додатног образовања и обуке, субвенција за запошљавање, јавне радове и за преузете обавезе.

У периоду 1. јануара до 31. децембра 2015. године, по овом програму, из буџета Републике Србије извршен је трансфер НСЗ за реализацију мера активне политике запошљавања у износу од 2.130.000.000,00 динара. На основу извештаја НСЗ за финансирање мера активне политике запошљавања утрошена су средства у износу је 1.895.535.392,61 динара, док су неутрошена средства враћена на рачун извршења буџета Републике Србије.

Из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом, а према Програму распореда и коришћења средстава дотација организацијама обавезног социјалног осигурања из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом - за 2015. годину (Закључак Владе 05 Број: 401-434/2015 од 23. јануара 2015. године) за мере и активности усмерене ка подстицању запошљавања и професионалној рехабилитацији особа са инвалидитетом које спроводи НСЗ опредељено је укупно 500.000.000,00 динара. Укупан трансфер НСЗ из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом у 2015. години износио је 350.000.000,00 динара. На основу извештаја НСЗ утрошена су средства у укупном износу од 323.482.395,78 динара, док су неутрошена средства враћена на рачун извршења буџета Републике Србије.

Из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом, а према Програму распореда и коришћења средстава субвенција јавним нефинансијским предузећима и организацијама из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом – за 2015. годину (закључци Владе 05 Број: 401-431/2015 од 23. јануара 2015. године и 05 Број: 401-12315/2015 од 19. новембра 2015. године) предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом одобрена су средства у износу од 750.000.000,00 динара. Укупно утрошена средства за субвенције зарада особа са инвалидитетом и побољшање услова рада унапређење производних програма, увођење стандарда, побољшање квалитета производа и пружених услуга, прилагођавање радних места или у друге сврхе у 2015. години износе 749.761.328,23 динара, што представља реализацију овог програма од 99,97%.

Према подацима НСЗ, из буџета јединица локалних самоуправа утрошено је 653.761.451,74 динара за реализацију програма и мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања а ради реализације ових програма и мера НСЗ закључила је током 2015. године споразуме о сарадњи са јединицама локалне самоуправе.

У програме и мере активне политике запошљавања које реализује НСЗ, укључено је укупно 150.953 незапослених лица.

Радни однос засновало је 41.891 незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања, што представља 27,75% од укупно укључених лица у мере. Међутим, за 8.205 лица, ефекти на запошљавање нису приказани, с обзиром да су мере у току или су лица тек изашла из мере а ефекти на запошљавање се рачунају шест месеци по изласку незапосленог лица из мере.

Табела 13: Лица укључена у мере активне политике запошљавања у 2015. години

Мера активне политике запошљавања	Број лица укључених у меру	Запослена лица
-----------------------------------	----------------------------	----------------

	<i>Укупно</i>	<i>Жене</i>	<i>Укупно</i>	<i>Жене</i>
Обука за активно тражење посла / АТП-1	40.396	22.002	6.357	3.398
Тренинг самоефикасности / АТП-2	3.057	2.294	361	255
Радионица за превладавање стреса услед губитка посла	1.058	768	185	145
Клуб за тражење посла	3.810	2.439	741	441
Сајам запошљавања	64.813	33.748	12.354	6.227
Обука за развој предузетништва	12.029	5.515	3.803	1.688
Програм стручне праксе***	4.836	2.952	/	/
Стицање практичних знања*	67	41	67	41
Обуке за тржиште рада***	1.156	840	/	/
Обуке на захтев послодаваца****	505	381	246	194
Функционално основно образовање одраслих***	1.449	799	/	/
Субвенције за samozapošljavanje*	3.803	1.688	3.803	1.688
Субвенције за послодавцима за отварање нових радних места*	2.832	1.276	2.832	1.276
Субвенција за запошљавање корисника новчане социјалне помоћи*	7	5	7	5
Јавни радови**	10.853	4.767	10.853	4.767
Субвенције зараде особе са инвалидитетом без радног искуства*	258	107	258	107
Мере подршке за особе са инвалидитетом*	24	9	24	9
УКУПНО	150.953	79.631	41.891	20.241

* Мера подразумева обавезу заснивања радног односа.

** Радно ангажовани на привремено – повременим пословима за време трајања јавног рада.

*** Није могуће приказати број запослених учесника након укључивања, јер су мере у току.

**** Мера подразумева обавезу заснивања радног односа после завршетка обуке.

Извор: НСЗ

У табели, која је саставни део извештаја, наведени су детаљни подаци и резултати реализације планираних активности за сваки појединачни циљ, као и карактеристике лица укључених у мере активне политике запошљавања.

1. Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада

Општи оквир економске политике утврђен је Фискалном стратегијом за 2015. годину са пројекцијама за 2016. и 2017. годину и развојним документима Владе као што су: Споразум о стабилизацији и придруживању и Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније (2014 - 2018).

У оквиру процеса европских интеграција, Влада Републике Србије приступила је изради Програма економских реформи за период 2016.-2018. године који представља главни механизам за дијалог између Владе РС и Европске комисије о приоритетима у областима економске политике.

Један од основних циљева структурних реформи јесте подстицање отварања нових радних места у приватном сектору и повећање стопе запослености уз задржавање неопходне равнотеже између интереса послодаваца и запослених. У октобру 2015. године усвојен је Закон о улагањима којим се подстичу нове инвестиције и изгледи за отварање нових радних места и којим се изједначавају домаћи и страни улагачи и унапређује инвестиционо окружење.

У 2015. години у складу са прописима о приватизацији и стечају, као и на основу Одлуке о утврђивању Програма за решавање вишкова у субјектима приватизације у 2015. години, наставило се са финансирањем социјалних програма за вишкове запослених у предузећима из портфолија Агенције за приватизацију. Током 2015. године укупно су одобрена средства у износу од 11.083.502.207,72 динара за решавање 19.791 вишка запослених у 243 предузећа.

Усвојене су измене и допуне Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености које се примењују од 7. маја 2015. године. Овим изменама и допунама детаљније су уређена поједина питања у циљу ефикаснијег спровођења прописа у пракси, омогућено је да се националним акционим планом запошљавања, који Влада доноси на годишњем нивоу, предлажу нове мере и програми у складу са потребама тржишта рада

и на основу анализе ефеката претходно спроведених мера, утврђен је нови концепт јавних радова са циљем да се у јавне радове кроз радно ангажовање омогући укључивање већег броја незапослених лица, предвиђена је обавеза континуираног стручног усавршавања и оспособљавања запослених у НСЗ. Такође, изменама су детаљније прецизиране обавезе и одговорности агенција за запошљавање у смислу одговорности према лицима којима су ове агенције посредовале за запошљавање у иностранству, а нарочито у случајевима када дође до њиховог превременог повратка из земље у коју су упућена на рад.

Усвојен је Закон о инспекцијском надзору којим се уређује поступање према нерегистрованим субјектима који обављају делатност или врше активност, а нису уписани у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре или други орган или организација надлежна за упис оснивања правног лица и другог субјекта, чиме је омогућено унапређење ефикасности инспекцијских служби у борби против неформалне економије.

Усвојен је Закон о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити, којим се уређују права запослених који се упућују на привремени рад у иностранство, услови, поступак и обавезе послодавца у вези са упућивањем запослених на привремени рад у иностранство, а посебно је уређена заштита малолетних лица.

У децембру 2015. године усвојене су измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, којим је послодавцима омогућено да олакшице за запошљавање незапослених лица са евиденције НСЗ, које се примењују од 1. јула 2014. године, могу да наставе да користе до 31. децембра 2017. године. Такође, изменама и допунама ових прописа омогућене су повољније олакшице за микро и мала правна лица, као и предузетнике. Од почетка примене наведених олакшица односно од 1. јула 2014. до 31. децембра 2015. године олакшице је користило 10.918 послодаваца за запошљавање 28.513 незапослених лица.

Током 2015. године основано је 13 нових агенцијама за запошљавање, за 7 је продужена дозвола а 2 дозволе су одузете, тако да је на крају 2015. године 77 агенција за запошљавање обављало послове запошљавања на основу валидне дозволе за рад.

У 2015. години основана су и 4 предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом.

Годишња анкета о потребама послодаваца спроведена је од стране НСЗ по пети пут 2015. године. Спроведено је теренско истраживање на малим, средњим и великим предузећима у осам макросектора привреде. Истраживањем је обухваћено 5.554 предузећа са циљем добијања информација о тренутним и пројектованим потребама за образовним профилима послодаваца. Налази истраживања представљају основ за дефинисање програма обука (Каталог обука), односно израду програма и планова додатног образовања и обуке који за циљ имају обучавање лица ради стицања потребних знања и вештина неопходних за обављање конкретних послова.

У 2015. години започет је, у сарадњи са Међународном организацијом рада (ILO), Светском банком и Европском комисијом, процес процене успешности Националне стратегије запошљавања за период 2011-2020. године, за првих 5 година од примене ове стратегије и утврђивања даљих праваца до 2020. године. У оквиру овог процеса у току је анализа и ревизија пројектованих кретања индикатора тржишта рада до 2020. године. Експертска подршка ILO у процесу процене успешности стратегије садржана је и у поступку анализе ефеката појединих мера активне политике запошљавања (обука за тржиште рада, обука на захтев послодавца и обука за тржиште рада за особе са инвалидитетом) на националном нивоу, уз истовремену процену ефеката на нивоу региона, као и нивоу појединачних филијала НСЗ. Резултати спроведене евалуације биће коришћени при планирању мера активне политике запошљавања за израду националног акционог плана запошљавања за наредну годину.

Уз експертску подршку UNDP започета је анализа ефеката Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом која треба да да препоруке за унапређење програма и мера активне политике запошљавања усмерених ка унапређењу запошљивости и запошљавања особа са инвалидитетом, како на отвореном тржишту рада, тако и у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом.

2. Подстицање запошљавања и социјалног укључивања теже запошљивих лица, развој социјалног предузетништва и подршка регионалној и локалној политици запошљавања

На евиденцији незапослених лица НСЗ на крају децембра 2015. године, налазило се 724.096 лица, од којих су 371.973 жене.

Посматрано по нивоу образовања, 227.319 лица су са I и II степеном стручне спреме, 386.894 лица са III и IV степеном стручне спреме, 29.472 са V и VI степеном стручне спреме, док је 80.411 лица са најмање трогодишњим високим образовањем.

Посматрано према старосној структури, 183.602 су млади од 15 – 29 година старости, 342.053 су лица старости 30 – 49 година, док 198.441 незапослених лица има преко 50 година.

Број теже запошљивих лица укључених у мере активне политике запошљавања у 2015. години износио је 144.878 незапослених, што представља учешће од 95,98% од укупно укључених лица у мере активне политике запошљавања (150.953 лица).

Током 2015. године предузимане су мере на подстицању запошљавања и социјалног укључивања теже запошљивих лица и посебно осетљивих категорија незапослених лица, првенствено младих, вишкова запослених, лица без квалификација и нискоквалификованих и особа са инвалидитетом, за које су реализовани и посебни пакети услуга.

У 2015. години МРЗБСП је одржало више састанака са представницима релевантних институција, социјалних партнера и друштвених актера са циљем да се уз уважавање карактеристика социјалне димензије и стања на тржишту рада, али и примера добре праксе социјалне економије и социјалног предузетништва које постоје на нивоу земаља Европске уније, донесе свеобухватан пропис примењив у Републици Србији и подстицајан за развој и оснивање социјалног предузетништва. У циљу доношења закона о социјалном предузетништву, МРЗБСП је 17. септембра 2015. године организовало округли сто током ког је постигнута сагласност да пропис треба да буде усмерен на:

- интеграцију теже запошљивих лица на тржиште рада,
- обављање делатности у јавном интересу, усмерене ка задовољавању одређених друштвених потреба, у складу са планом развоја јединица локалне самоуправе уз остваривање већег степена социјалне укључености теже запошљивих лица и лица у стању социјалне потребе и
- побољшање приступа социјалним услугама.

Даље, овај пропис треба да регулише и услове за стицање статуса социјалног предузетника, његова права, али и обавезе, као и подстицаје у области социјалног предузетништва.

Полазећи од улоге социјалних предузећа и њиховог значаја за заједницу у целини, МРЗБСП је формирало мултиресорну радну групу чији је задатак да изради нацрт прописа, и посебно да обезбеди мере подршке, олакшице и подстицаје како би се створило стимулативно пословно окружење за развој и одрживост ових предузећа на тржишту.

Подстицање развоја регионалне и локалне политике запошљавања и подстицање запошљавања у мање развијеним подручјима представља операционализацију једног од четири стратешка циља политике запошљавања и наставак процеса децентрализације политике запошљавања, односно спровођења организованих активности са циљем креирања политике запошљавања усклађене са специфичностима, потребама и могућностима локалног тржишта рада и унапређења ефеката пружених услуга. У овом процесу, кључну улогу имају локални савети за запошљавање, који разматрају проблеме, потребе и могућности локалних тржишта рада, утврђују начине јачања ефикасности политике запошљавања и достизања социјалне кохезије кроз комбиновање приступа који одликује веће заједничко учешће.

Подршка регионалној и локалној политици запошљавања пружана је у 2015. години кроз опредељивање средстава и буџета Републике Србије за суфинансирање програма и мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања средствима. Одлуком министра надлежног за послове запошљавања одобрена су средства из буџета Републике Србије за суфинансирање програма и мера из локалних акционих планова запошљавања по захтевима 113 јединица локалних самоуправа. Споразум о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма и мера активне политике запошљавања НСЗ потписала је са 83 јединице локалних самоуправа док је 30 јединица локалних самоуправа одустало од реализације одлуке. За реализацију програма и мера предвиђених локалним акционим плановима у 83 јединице локалне самоуправе, опредељен је из буџета Републике Србије, као удео у суфинансирању, износ од 250.763.547,16 динара, а јединице локалних самоуправа 209.536.012,32 динара по основу којих је у мере укључено 5.096 незапослених лица.

Поред наведеног, НСЗ је са 48 јединица локалних самоуправа, које су у својим буџетима обезбедиле 444.225.439,42 динара и самостално финансирале програме и мере активне политике запошљавања, закључила споразуме о техничкој сарадњи ради реализације програма и мера. На овај начин у мере је укључено 2.674 незапослених лица.

3. Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал

Унапређење квалитета људског капитала посматра се као кључни фактор дугорочног економског и друштвеног развоја и укључује све процесе и активности које имају за циљ повећање запошљавања и продуктивности рада, развој и едукацију радне снаге, кроз повећање квалификација и компетенција радне снаге, односно стицање знања и вештина за којима постоји потражња на тржишту рада, чиме се утиче и на

смањивање неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, односно неусклађености света рада и образовања.

Улагање у људски капитал доприноси расту заснованом на знању, инвестирање у вештине доводи до модернизације тржишта рада и утиче на повећање запошљивости и запослености и доприноси борби против сиромаштва и повећању социјалне укључености.

Политика запошљавања, која представља интегрални део система развоја људских ресурса, креира се на основу анализе података о основним кретањима на тржишту рада. У циљу повећања компетенција незапослених лица и конкурентности на тржишту рада, креирају се и спроводе програми додатног образовања и обуке који за циљ имају обучавање незапослених лица ради стицања потребних знања и вештина неопходних за обављање конкретних послова, утврђених у контактима са послодавцима.

Подстицање запошљавања младих

На евиденцију незапослених лица НСЗ, у 2015. години, пријављено је 176.243 младих (15 - 30 година). На основу извршених процена запошљивости, са 128.387 лица из ове категорије, утврђена су 133.623 индивидуална плана запошљавања.

На основу утврђених индивидуалних планова запошљавања, у мере је укључено 59.589 младих (30.174 жена), што представља учешће од 41,13% у укупном броју теже запошљивих лица укључених у мере активне политике запошљавања. Највећи број младих, укључен је у сајмове запошљавања, обуку за активно тражење посла, програм стручне праксе и јавне радове.

Подстицање запошљавања вишка запослених и старијих

На евиденцију незапослених НСЗ пријавило се укупно 40.516 лица из категорије вишак запослених, од чега је 19.525 жена. Број индивидуалних планова запошљавања утврђених са новопријављеним лицима из категорије вишка запослених је 39.312. Укупан број вишкова запослених (новопријављени и остали) са којима је утврђен индивидуални план запошљавања износи 55.610.

У 2015. години у мере активне политике запошљавања укључено је 12.670 (7.308 жена) лица из категорије вишка запослених, што представља учешће од 8,75% у укупном броју теже запошљивих лица укључаних у мере активне политике запошљавања.

У 2015. години, у мере активне политике запошљавања, укључено је 22.753 лица из категорије старијих од 50 година (9.814 жена), што представља учешће од 15,70% у укупном броју теже запошљивих лица укључених у мере, али и повећање од 66,25% у односу на 2014. годину (13.686 лица).

Подстицање запошљавања особа са инвалидитетом

Према подацима НСЗ, на дан 31. децембар 2015. године, на евиденцији незапослених лица налазило се 22.785 особа са инвалидитетом, од којих су 8.053 жене. У односу на укупан број незапослених лица (724.096), особе са инвалидитетом учествују са 3,15%.

Најзаступљенија категорија су особе са инвалидитетом којима је, у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, процењена радна способност (9.619), затим категорисана омладина (оштећење слуха, вида, ментална инсуфицијенција...) 5.473 лица, потом особе са инвалидитетом које су статус стекле према прописима из области борачко-инвалидске заштите 3.695, инвалиди рада 3.571 и остале категорисане особе са инвалидитетом 427. У 2015. години извршена је и процена радне способности за 4.923 лица.

Посматрано са аспекта нивоа образовања, најзаступљенија су лица са средњим нивоом образовања (III и IV степеном стручне спреме) 11.529 лица односно 50,6% од укупног броја незапослених особа са инвалидитетом, затим лица без квалификација или ниским нивоом квалификација – 9.766 (42,86%), 819 особа са инвалидитетом има V и VI степен стручне спреме (3,59%), док је са високим образовањем (најмање трогодишње високо образовање), 671 особа са инвалидитетом или 2,95% од укупног броја незапослених особа са инвалидитетом.

У извештајном периоду, обављено је 31.846 индивидуалних разговора са особама са инвалидитетом у циљу пружања информативно-саветодавне подршке у активном тражењу посла, процене запошљивости и утврђивања индивидуалног плана запошљавања. Након извршених процена запошљивости особа са инвалидитетом, утврђено је 22.328 индивидуалних планова запошљавања, који су представљали основ за примену мера активне политике запошљавања. У мере активне политике запошљавања укључено је 7.620 особа са инвалидитетом, од којих је 2.997 жена. Највећи број особа са инвалидитетом укључен је у сајмове запошљавања, обуку за активно тражење посла, јавне радове и обуке за тржиште рада.

Осим укључивања у редовне мере активне политике запошљавања, у 2015. години, расписани су и реализовани посебни програми за подстицање запошљавања особа са инвалидитетом.

У 2015. години, а на основу поднетих пореских пријава у складу са чланом 21г Закона о порезу на доходак грађана и чланом 45б Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, олакшице по основу

запошљавања лица са инвалидитетом користило је 673 послодаваца за 1.005 запослених лица са инвалидитетом.

Подстицање запошљавања Рома

Према подацима НСЗ, на дан 31. децембар 2015. године, на евиденцији незапослених лица¹ налазило се 22.930 Рома од којих је 10.669 жена.

Посматрано са аспекта нивоа образовања, најзаступљенији су Роми без квалификација (I и II степен стручне спреме) - 20.376 лица, односно 88,86% од укупног броја пријављених, затим лица са завршеним средњим нивоом образовања – 2.435, са вишим 83 лица, односно са високим нивоом образовања 36 (0,16%).

Посматрано са аспекта старосне структуре, значајан је удео младих Рома до 30 година старости – 7.400 лица односно 32,23% од укупног броја незапослених Рома.

У 2015. години извршене су процене запошљивости и утврђени индивидуални планови запошљавања са 18.479 Рома (8.289 жена), укључујући и ревизије ових планова, Услугама из система професионалне оријентације обухваћено је 257 незапослених Рома (информисање, селекција, класификација), од којих је 114 Ромкиња.

Према подацима НСЗ, током 2015. године у мере активне политике запошљавања укључено је укупно 4.241 Рома, од којих су 1.879 жене. У мере активног тражења посла (обука за активно тражење посла, тренинг самоефикасности, радионица за превладавање стреса услед губитка посла, клуб за тражење посла, сајмови запошљавања и обука за развој предузетништва) укључено је 2.978 Рома и Ромкиња са евиденције незапослених. Програмима додатног образовања и обуке (програм стручне праксе, стицање практичних знања, обуке за тржиште рада, обуке на захтев послодавца и функционално основно образовање одраслих) обухваћено је 648 Рома, при чему највише у програм функционалног основног образовања одраслих (635). Програмима субвенционисаног запошљавања (субвенција послодавцима за отварање нових радних места, субвенција за samozapošljavanje, субвенција за запошљавање радно способних корисника новчане социјалне помоћи, субвенције зарада за Роме - особе са инвалидитетом без радног искуства и мере подршке за Роме - особе са инвалидитетом) обухваћено је 179 лица, док је 436 Рома радно ангажовано кроз програм јавних радова. Такође, кроз реализацију локалних акционих планова запошљавања у мере активне политике запошљавања укључено је 173 Рома (од којих су 35 жене).

Током 2015. године, са евиденције НСЗ запослено је 1.994 Рома, од којих је 750 жена. Осим укључивања у редовне мере НСЗ у 2015. години реализован је и посебан јавни позив намењен подстицању samozapošljavanja Рома. На овај начин за 98 Рома (од којих за 43 Ромкиње) обезбеђена је подршка за отпочињање сопственог посла.

Подстицање запошљавања жена

У мере активне политике запошљавања, током 2015. године, укључено је 79.631 жена.

Жене из категорије теже запошљивих и посебно осетљивих категорија, имале су приоритет при укључивању у мере.

Највећи број жена укључен је у сајмове запошљавања, обуку за активно тражење посла, јавне радове, програм стручне праксе, клуб за тражење посла, тренинг самоефикасности, и др.

Подстицање женског предузетништва је такође било приоритет у 2015. години. У обуку за предузетништво укључено је 5.515 жена, од којих је 1.688 жена започело сопствени посао уз субвеницију за samozapošljavanje.

Подстицање запошљавања лица без квалификација или нискоквалификованих

У 2015. години у мере активне политике запошљавања, из категорије лица без квалификација и нискоквалификованих, укључено је 38.190 лица.

Највећи број лица укључен је у обуку за активно тражење посла 18.081 лице, на сајмове запошљавања 11.126 лица и на јавне радове 3.799 лица, док је у програм функционалног основног образовања укључено 1.449 незапослених лица.

Учешће у реализацији стратегија и пратећих акционих планова на националном нивоу

¹ Пријављивање лица на евиденцију НСЗ, односно начин вођења евиденције и садржај података о лицу дефинисани су Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености и Правилником о ближеј садржини података и начину вођења евиденције у области запошљавања. Националност или етничка припадност је само један од личних података предвиђених чланом 5. наведеног Правилника. Податак се евидентира на основу изјаве лица, односно изјашњавање није обавезно, имајући у виду законске одредбе које се односе на забрану дискриминације приликом тражења посла и запошљавања.

МРЗБСП је током 2015. године учествовало у реализацији стратешких и планских докумената других органа и организација од значаја за област запошљавања.

Учешће у реализацији пројеката

НСЗ је, са Делегацијом Европске уније у Републици Србији, потписала уговор о додели директног гранта у укупном износу од 6,5 милиона евра из IPA 2012 програмског циклуса. Сврха директног гранта је реализација пројекта **„Повећање ефикасности политике запошљавања према угроженим групама”**. У марту 2015. године потписан је Уговор о техничкој помоћи за реализацију директног гранта. Са 85 изабраних јединица локалне самоуправе потписани су споразуми којим је регулисана сарадња у вези реализације пројектних активности и објављени тендери за набавку робе (отварање клубова за тражење посла, центара за информисање и професионално саветовање и самоуслужних радних станица). Одржане су обуке за запослене у НСЗ у вези са процедурама јавних набавки услуга, планирање буџета, тендерски поступак за набавку услуга и робе, евалуацији. Финализовани су каталози обука за потребе тржишта рада за оба циклуса обука (2016. и 2017. године), објављен је јавни позив за реализацију програма приправника, а припремљен је и нацрт процедуре за спровођење нове активности „Каравани запошљавања”.

Пројекат **„Подришка унапређењу конкурентности и подизање запослености”** који се реализује у сарадњи са Светском банком (период 2016-2018. године) има за циљ унапређење делотворности и координације између одабраних јавних политика и програма ради ублажавања и отклањања препрека за повећање конкурентности и повећање запослености. Једна од компоненти наведеног пројекта односи се на реформу тржишта рада и система социјалне заштите. Реформа тржишта рада биће подржана кроз унапређење рада Националне службе за запошљавање и то:

- Повећање делотворности услуга НСЗ, везаних за посредовање у запошљавању (изградња капацитета запослених, повећање броја саветника, прикупљање већег броја слободних радних места, унапређење метода профилисања незапослених лица...);

- Унапређење делотворности мера активне политике запошљавања (коришћење евалуација, систематично праћење ефеката рада филијала НСЗ...).

Током 2015. године, донети су Правилник о критеријумима, начину и другим питањима од значаја за спровођење мера активне политике запошљавања и Правилник о стручном усавршавању и оспособљавању и увођењу у посао запослених у НСЗ.

У склопу реализације треће компоненте пројекта **„Развој и реструктурирање предузећа у Републици Србији”** (SOEs-DPL), која се односи се на решавање статуса радника који ће процесу приватизације предузећа (из портфолија Агенције за приватизацију) остати без посла, након одржаног састанка са представницима Светске банке, припремљен је извештај о активностима из домена активне политике запошљавања усмереним ка вишковима запослених, а које је реализовала НСЗ у 2015. години. У сарадњи са НСЗ покренуте су активности за израду квалитативне анализе у циљу сагледавања ефикасности предузетих мера и унапређења рада НСЗ са вишковима запослених.

Од септембра 2015. године у току је реализација пројекта **„Подришка спровођењу Програма реформе политике запошљавања и социјалне политике у Републици Србији са фокусом на политику запошљавања и повећање запошљивости младих”**, који финансијски подржава Швајцарска агенција за развој и сарадњу (SDC), а спроводе Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва (SIPRU) у партнерству са Министарством просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР), Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП) и Министарством омладине и спорта (МОС). Пројекат је део ширег програма SDC из априла 2015. године „Од образовања до запошљавања: развој вештина младих и приватно-јавних партнерстава у Републици Србији”. Општи циљ пројекта је инклузивно и одрживо повећање запошљивости и запошљавања младих у Србији. Пројекат се реализује кроз две фазе – почетну (тестирање и стицање знања) и главну фазу (унапређење јавних политика, IPA II). Од септембра 2015. године у току је почетна фаза пројекта у трајању од 12 месеци и са буџетом од 500.000 CHF.

Пројекат **„Европска подршка за инклузију Рома – Овде смо заједно”** у оквиру компоненте 6 пројектног документа „Европска подршка за инклузију Рома – Овде смо заједно”, који се финансира из IPA 2012 програмског циклуса, а спроводи Мисија ОЕБС у Републици Србији, предвиђена је реализација техничке помоћи и подршке у оснивању нових и развоју постојећих предузећа, са циљем стварања могућности за запошљавање, социјалну мобилизацију и побољшању инклузију Рома. Након процеса мапирања примера

добре праксе у запошљавању Рома и Ромкиња, односно селекционог поступка, Селекциона комисија Мисије ОЕБС одлучила је да подржи 18 предузећа/иницијатива од којих је 14 предузећа/иницијатива у власништву Рома (међу њима је чак 8 Ромкиња власница). Изабраних 18 предузећа/иницијатива ће запослити 67 Рома и Ромкиња (циљ био 50). Дана 10. јуна 2015. године, додељена су признања за најбоље праксе у запошљавању Рома/Ромкиња.

Пројекат *„Подстицање запошљавања младих”* спроводи Немачка организација за међународну сарадњу (GIZ) по налогу немачког Савезног министарства за привредну сарадњу и развој (BMZ). Трајање Пројекта је од јула 2015. до децембра 2017. године, укупне вредности 2,7 милиона евра. Програмски партнер пројекта је Министарство привреде, главни партнер је Министарство омладине и спорта, а кључни партнери су Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Циљ Пројекта је унапређење услова за боље позиционирање младих на тржишту рада, уз успостављање и јачање локалних иницијатива за запошљавање младих. Пројекат ће иницирати стручни Национални дијалог за подстицање запошљавања младих који ће препоруке, искуства и знања стечена у току спровођења пројекта интегрисати у политички дијалог у оквиру Немачко-српске иницијативе за одрживи раст и запошљавање. Циљна група су млади старости од 15-35, као и млади из осетљивих група (посебно NEET), а пројекат се реализује у Сремском, Јужно –банатском, Нишавском и Јабланичком округу.

Пројекат *„Јачање социјалне кохезије на тржишту рада кроз подршку маргинализованим и рањивим групама”* реализује Канцеларија Уједињених нација за пројектне услуге (у сарадњи са ILO, UN Women, ИОМ, Канцеларијом високог комесара за људска права и Градом Београдом), укупне вредности 1.499.668,83 евра и периода имплементације од јуна 2014. до јануара 2016. године. Општи циљ пројекта је обезбеђивање иновативних решења за запошљавање оних категорија становништва које су искључене из формалног тржишта рада и пружање помоћи у обезбеђивању личних докумената и остваривању грађанских права. У оквиру наведеног пројекта, финансијски је подржано самозапошљавање 51 Рома, а додељена је и помоћ за четири ромске невладине организације ради спровођења активности од значаја за повећање могућности за запошљавање Рома.

У оквиру пројекта Међународне организације за миграције (ИОМ) *„Укључивање миграција у националне развојне стратегије”*, одржане су две једнодневне обуке дана 13. и 14. октобра 2015. године, на тему „Представљање портала ЕУРЕС за службенике Националне службе за запошљавање Републике Србије”, којој је присуствовало укупно 51 запослених у НСЗ и представници МРЗБСП.

Почетак *пројекта „Повећање ефикасности и укључености лица у услуге запошљавања кроз развој система обука заснованог на анализи неусаглашености понуде и потражње (у смислу вештина и знања) на тржишту рада, програма и услуга из области запошљавања прилагођених особама са инвалидитетом и субвенције за запошљавање”* у оквиру IPA 2013 програмског циклуса планира се у 2016. години.

Од реализације *Progress пројекта– „Ка већој запослености кроз међусобно учење са посебним освртом на младе и осетљиве групе”* због кратког времена за спровођење се одустало.

Учешће у активностима Регионалног савета за сарадњу и Стратегије ЕУ за развој Дунавског региона („Дунавска стратегија”)

МРЗБСП активно учествује у раду Регионалне радне групе за израду Стуба инклузивног раста - Димензија „Запошљавање”, која представља интегрални део Стратегије Југоисточне Европе 2020 (SEE 2020). С тим у вези, у сарадњи са Саветом за регионалну сарадњу (RCC) дана 1. априла 2015. године организовано је представљање Истраживања о развоју социјалне економије у земљама југоисточне Европе, у коме је дат пресек тренутног стања, односно препоруке у циљу унапређења постојећег законодавног и подстицајног оквира. Такође, извршена је самопроцена тренутног статуса квалитативних и квантитативних индикатора у области Димензије – Запошљавање, за потребе израде Competitiveness Outlook in SEE од стране OECD.

У 2015. години није било активности у вези са реализацијом Стратегије ЕУ за развој Дунавског региона („Дунавска стратегија”).

ТАБЕЛА РЕАЛИЗОВАНИХ ПРИОРИТЕТА, МЕРА И АКТИВНОСТИ НАПЗ

I ПОБОЉШАЊЕ УСЛОВА НА ТРЖИШТУ РАДА И УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИЈА ТРЖИШТА РАДА				
Мера/активност	Исход / Очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања	Извештај о предузетим мерама и активностима
1.1. Унапредити законодавни оквир неопходан за повећање запослености и ефикасно спровођење политике запошљавања	Донета законска решења која доприносе побољшању стања на тржишту рада.	Надлежна министарства Социјални партнери	Буџет Републике Србије	Усвојен Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, број 38/15), Усвојен Закон о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити („Службени гласник РС”, број 91/15), Усвојен Закон о улагањима („Службени гласник РС”, број 89/15), Усвојен Закон о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, број 112/15), Усвојен Закон о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, број 112/15), Усвојена Стратегија за подршку развоја малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности за период од 2015. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 35/2015), Усвојена Национална стратегија за младе за период од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 22/15) и Акциони план за спровођење Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2017. године („Службени гласник РС”, број 70/15), Усвојен Национални програм за сузбијање сиве економије, са акционим планом („Службени гласник РС”, број 110/15).
1.2. Изградити капацитете за усклађивање са <i>aquis communautaire</i>	Остварен напредак у усклађивању са <i>aquis communautaire</i> у области политике запошљавања, слободе кретања радника и Европског	МРЗБСП НСЗ		У вези примене Закона о запошљавању странаца а циљу поједностављења процедура, донет је нов Правилник о дозволама за рад („Службени гласник РС”, број 94/15). У складу са изменама и допунама Закона о

	социјалног фонда. Почетак примене Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике Ревидирана Национална стратегија запошљавања за период 2011-2020. године.			запошљавању и осигурању за случај запослености, донет је нови Правилник о критеријумима, начину и другим питањима од значаја за спровођење мера активне политике запошљавања („Службени гласник РС”, број 102/15). МРЗБСП је заједно са представницима ИЛО и Светске банке организовало две радионице за чланове радне групе за НАПЗ (17. новембра и 17. децембра 2015. године) на којима су представљени прелиминарни резултати процене успешности стратегије запошљавања до 2015. године, разматрани резултати ефеката појединих мера активне политике запошљавања, пројекције кретања индикатора тржишта рада и утврђивање даљих праваца до 2020. године. Припремљен је Нацрт Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике и организована јавна расправа.
1.3. Унапредити капацитете НСЗ	Повећање броја саветника у НСЗ који раде директно са незапосленим лицима, кроз унутрашњу реорганизацију НСЗ. Организоване обуке за запослене у НСЗ за рад са послодавцима. Организоване обуке за запослене у НСЗ о примени савремених метода рада посебно метода и техника саветовања теже запошљивих лица. Развијене компетенције запослених за рад у новоотвореним клубовима за тражење посла и центрима за информисање и професионално саветовање. Наставак припремних активности за приступање ЕУРЕС мрежи.	МРЗБСП НСЗ	Буџет Републике Србије ТАИЕХ	На основу Закона о начину одређивања броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 68/15), и Одлуке Владе РС којом је утврђен максимални број запослених у НСЗ од 1.653, донет је нови Правилник о организацији и систематизацији послова у НСЗ. Организоване су две обуке „Индивидуални рад са тражиоцима запослења и посредовање у запошљавању” на којима је учествовало 25 запослених у НСЗ. На обуци „Сузбијање дискриминације у запошљавању Рома” учествовало је 36 запослених у НСЗ. На обуци „Представљање портала ЕУРЕС за службенике НСЗ у Републици Србији” учествовао је 51 запослени у НСЗ. На обуци „Пружање услуге информисања о миграцијама” је учествовало 18 запослених у НСЗ. Започете су активности на дизајну обука за рад у новоотвореним клубовима за тражење посла и центрима за информисање и професионално саветовање, као и обуке за рад са незапосленим лицима посредством

				каравана запошљавања (IPA 2012). Донет је Програм стручног усавршавања и оспособљавања запослених у Националној служби за запошљавање за 2016. годину, у складу са којим ће се наставити са организацијом обука, са циљем увођења обавезе континуираног стручног усавршавања запослених у НСЗ, посебно у делу који се односи на стручни саветодавни рад са незапосленим лицима.
1.4. Унапредити капацитете агенција за запошљавање и развити различите облике сарадње агенција и НСЗ	Ојачани капацитети агенција посебно за обављање послова професионалне оријентације, саветовања о планирању каријере, вођење евиденција и др. Наставак припремних активности за приступање ЕУРЕС мрежи.	Агенције за запошљавање НСЗ	ТАИЕХ	У складу са усвојеним ревидираним Националним програмом за усвајање правних тековина ЕУ (НРАА), развијени су, од стране НСЗ, пројектни предлози за финансирање из ТАИЕХ програма у циљу унапређења капацитета и радних процеса према стандардима које поставља ЕУ. Поднета је и одобрена ТАИЕХ апликација за организовање радионице на тему унапређења капацитета и успостављање сарадње НСЗ и агенција за запошљавање а реализација се очекује у мају 2016. године.
1.5. Јачати капацитете локалних савета за запошљавање и подстицати дијалог и сарадњу на регионалном нивоу	Развијена партнерства и сарадња јединица локалне самоуправе у циљу подстицања размене примера добре праксе и координације локалних политика. Формирани заједнички локални савети за запошљавање односно кластери, удруживањем више јединица локалне самоуправе на регионалном нивоу.	МРЗБСП НСЗ Јединице локалне самоуправе Стална конференција градова и општина (СКГО)	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе	У циљу подстицања запошљавања на локалном тржишту рада, остварена је сарадња филијала НСЗ и јединица локалне самоуправе. Од стране филијала НСЗ континуирано је пружана подршка у изради локалних акционих планова запошљавања, односно захтева за суфинансирање мера активне политике запошљавања из буџета РС, као и техничка подршка у спровођењу програма и мера који су финансирани искључиво од стране локалних самоуправа. У циљу јачања социјалног дијалога, у оквиру Twinning пројекта „Унапређење социјалног дијалога” који МРЗБСП реализује у сарадњи са Републиком Словачком, спроведено је низ активности усмерених ка јачању капацитета МРЗБСП и социјалних партнера у погледу даљег усклађивања радног законодавства са стандардима ЕУ и увођења политика које промовишу флексибилно, сигурно и инклузивно тржиште рада. Током 2015. године одржано је девет седница Социјално економског савета РС, као трипартитног

				тела које чине представници Владе, репрезентативних синдиката и репрезентативног удружења послодаваца за територију РС. На локалном нивоу регистровано је укупно 18 социјално економских савета. Представници УГС НЕЗАВИСНОСТ су, у сарадњи са Фондацијом Ф.Еберт, реализовали обуку за 30 представника локалних самоуправа о писању локалних акционих планова запошљавања. Представници Уније послодаваца су одржали састанке са представницима јединица локалне самоуправе Чачак и Врњачка Бања о значају и улози послодаваца у креирању локалних акционих планова.
1.6. Јачати капацитете предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом	Пружена стручна помоћ и обезбеђена финансијска средстава за побољшање услова рада и подстицање развоја носилаца послова професионалне рехабилитације.	МРЗБСП НСЗ Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ Удружење инвалидских предузећа Србије (УИПС)	Буџет Републике Србије Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ ІРА 2013	У 2015. години пословало је 49 предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом у којима је запослено око 1.475 особа са инвалидитетом. Предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом су у току 2015. године исплаћена средства у износу од 749.761.328,23 динара (99,97% обезбеђених средстава), за субвенције зарада особа са инвалидитетом, побољшање услова рада и др. МРЗБСП је у континуитету пружало саветодавну и стручну помоћ предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, у циљу њиховог очувања као ресурса радно-социјалне интеграције особа са инвалидитетом на тржишту рада. Такође, редовно су одржавани састанци са представницима предузећа, синдиката и УИПС.
1.7. Унапредити методе евалуација мера активне политике запошљавања (АПЗ)	Примењује се ревидирана методологија и нове процедуре мониторинга и евалуације активне политике запошљавања. Спроведене евалуације мера АПЗ изабраним методама. Израђени евалуациони извештаји за	МРЗБСП НСЗ	Буџет Републике Србије	У сарадњи са ІЛО спроведена је евалуација три мере активне политике запошљавања: - обука за тржиште рада - обуке за познатог послодавца - обука за тржиште рада за ОСИ и израђен извештај. Такође, започет је поступак израде описа задатка за

	мере АПЗ на локалном и националном нивоу. Евалуациони извештаји се користе у процесу креирања политике запошљавања, посебно у процесу израде националног акционог плана запошљавања.			процес евалуације пакета услуга за младе, чија се реализација очекује у 2016. години уз подршку SDC.
1.8. Спровођење анкете за праћење потреба и прогнозирања кретања на тржишту рада и унапређење процедура за планирање на националном и локалном нивоу	Спроведена анкета послодаваца о потребама за занимањима, квалификацијама и знањима и вештинама радне снаге коју запошљавају или намеравају да запосле, на нивоу филијала НСЗ. Израђени прогностички извештаји на локалном и националном нивоу. Извештаји о прогнозама кретања на тржишту рада се користе у процесу креирања политике запошљавања, политике образовања, у процесу израде националног и локалних акционих планова запошљавања, као и израде плана рада филијала НСЗ.	МРЗБСП НСЗ Удружења послодаваца	Буџет Републике Србије	Годишње национално анкетно истраживање потреба послодаваца спроведено је по пети пут 2015. године од стране НСЗ. Од 7.017 планираних предузећа за истраживање, анкетирању је приступило 5.554 малих, средњих и великих предузећа у осам макросектора привреде. Израђени извештаји су доступни на сајту НСЗ и представљају основ за израду НАПЗ и ЛАПЗ, као и дефинисање програма обука за тржиште рада (Каталог обука.
1.9. Унапредити и даље развијати модел интегрисаних услуга	Успостављена сарадња НСЗ, центара за социјални рад и образовних установа и канцеларија за младе и унапређене процедуре за пружање интегрисаних услуга на локалном нивоу.	МРЗБСП МПНТР МОС НСЗ Центри за социјални рад Канцеларије за младе	Буџет Републике Србије	У складу са Уредбом о мерама социјалне укључености корисника новчане социјалне помоћи („Службени гласник РС”, број 112/14) на подручју 26 филијала НСЗ потписана су 94 протокола о сарадњи са центрима за социјални рад, којима су утврђени начини сарадње у спровођењу мера социјалне укључености корисника новчане социјалне помоћи. На основу потписаних протокола о сарадњи, у 16 филијала НСЗ, одржана су 104 састанка са представницима центара за социјални рад, са циљем: утврђивања активности и обавеза институција у спровођењу мера социјалне укључености радно способних корисника новчане социјалне помоћи, дефинисања задатака ради пружања подршке сваком индивидуалном кориснику кроз одговарајући вид активације, размене статистичких података о

				корисницима новчане социјалне помоћи, разматрања могућности за укључивање корисника новчане социјалне помоћи у мере активне политике запошљавања и праћења ефикасности планираних и реализованих мера. У оквиру GIZ пројекта „Професионална оријентација у Србији” било је активно учешће саветника за планирање каријере и саветника за каријерно информисање из НСЗ са циљем бољег информисања о могућностима образовања и планирања каријере. Такође, представници НСЗ учествовали су на стручним скуповима и другим манифестацијама са циљем унапређења сарадње са КЗМ у области каријерног вођења и саветовања. Остварена је сарадња са 9 факултета, 29 основних школа, 26 средњих школа и 12 Канцеларија за младе на подручју филијала НСЗ: Београд, Панчево, Пожаревац, Пирот, Врање, Ужице, Лесковац, Чачак, Лозница, Зајечар, Зрењанин, Краљево, Бор, Крагујевац, Суботица, Јагодина, Сремска Митровица, Нови Сад, Нови Пазар, Сомбор, Ниш, Крушевац и Кикинда.
1.10. Даље развијати клубове за тражење посла	Отворени нови клубови за тражење посла у НСЗ и локалним самоуправама и повећан број незапослених лица која су користила услуге клубова за тражење посла.	МРЗБСП НСЗ	Буџет Републике Србије ИРА 2012	Током 2015. године, 3.810 незапослених лица (2.439 жена) похађало је обуке у оквиру 25 постојећих клубова за тражење посла, у 23 филијале НСЗ, што представља повећање од 11,53% у односу на 2014. годину. Уз подршку ИРА 2012 пројекта, предвиђено је отварање 20 нових клубова за тражење посла при филијалама НСЗ и 40 клубова за тражење посла у оквиру јединица локалне самоуправе. Евалуациони поступак оцене поднетих понуда по међународном отвореном тендеру за набавку роба за отварање нових клубова за тражење посла успешно је завршен у децембру 2015. године.
1.11. Развијати нове услуге у циљу већег обухвата незапослених лица	Покренута услуга каравана за запошљавање – мобилних учионица за пружање услуга незапосленима у тешко доступним подручјима.	НСЗ	Буџет Републике Србије ИРА 2012	Уз подршку ИРА 2012 пројекта, планирана је реализација услуга каравана запошљавања. Евалуациони поступак оцене поднетих понуда по међународном отвореном тендеру за набавку возила успешно је завршен у децембру 2015. године.

**II ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА И СОЦИЈАЛНОГ УКЉУЧИВАЊА ТЕЖЕ ЗАПОШЉЛИВИХ ЛИЦА И ПОДРШКА РЕГИОНАЛНОЈ И
ЛОКАЛНОЈ ПОЛИТИЦИ ЗАПОШЉАВАЊА**

Мера/активност	Исход / Очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања	Извештај о предузетим мерама и активностима
2.1. Побољшати ефикасност посредовања у запошљавању, са посебним фокусом на категорије теже запошљивих лица	Посредовано према потребама послодаваца. Информисани послодавци о остваривању олакшица и могућностима запошљавања теже запошљивих лица (млади до 30, старији од 50, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом).	НСЗ	Буџет Републике Србије	У 2015. години, у филијалама НСЗ, регистрована је потражња за 72.390 извршилаца. На основу критеријума из пријава послодаваца извршена је прелиминарна селекција кандидат, информисање о условима понуде а послодавцима је упућено 267.111 кандидата, ради избора за заснивање радног односа или друге врсте радног ангажовања. Током извештајног периода запослено је, уз посредовање НСЗ 41.461 лице, што представља 57,27% задовољења исказаних потреба. Извршена су 32.363 обиласка послодаваца, у циљу информисања о субвенцијама и олакшицама за запошљавање, утврђивања њихових потреба за запошљавањем и повећања броја прикупљених слободних радних места ради посредовања. У циљу информисања послодаваца о условима и могућностима за запошљавање особа са инвалидитетом, реализовано је 398 обилазака послодаваца. Као резултат описаних активности са послодавцима, по пријављеним потребама за запошљавање, у 2015. години, послодавцима су упућена укупно 117.111 лица из категорија: млади до 30, старији од 50, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом. На основу извршених посредовања у запошљавању, запослена су 23.073 лица која припадају наведеним категоријама теже запошљивих.
2.2. Подстицати запошљавање теже запошљивих лица коришћењем субвенција за запошљавање	Запошљавање лица из категорије теже запошљивих лица (млади до 30 година, старији од 50 година, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом), кроз програм субвенција за запошљавање.	НСЗ	Буџет Републике Србије	По програму субвенција за запошљавање на новоотвореним радним местима запослено је 2.832 лица из категорије теже запошљивих, од којих је 1.225 жена.
2.3. Развој концепта програма мобилности	Повећана мобилност и запошљавање теже запошљивих лица, посебно у	НСЗ	Донаторска средства	Мобилност незапослених лица у тражењу посла, током 2015. године, реализована је кроз међурегионално

незапослених лица у тражењу посла	мање развијеним општинама (на пилот основи)			посредовање у запошљавању. Од укупног броја тражених извршилаца (72.390), за 514 извршилаца послодавци су тражили услугу међурегионалног посредовања ради задовољавања потреба.. По исказаним потребама за међурегионално посредовање обезбеђено је 97 кандидата.
2.4. Спровођење пакета услуга за вишкове запослених	Интензивирана сарадња МРЗБСП, НСЗ и послодаваца који имају вишкове запослених, у циљу превенције и раног отклањања незапослености. Лица у статусу вишкова запослених обухваћени пакетом услуга и приоритетно се укључују у мере АПЗ.	МРЗБСП НСЗ Социјални партнери Јединице локалне самоуправе	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе	У циљу превенције незапослености и подстицања запошљавања вишкова запослених спроводи се пакет услуга за вишкове запослених. У току 2015. године НСЗ је 355 послодаваца доставило предлог Програма за решавање вишка запослених са предвиђеним вишком од 25.664 запослених. Обављено је укупно 446 састанака са руководством 355 послодаваца, а укупно 20.677 лица потенцијалних вишкова информисано је о услугама које пружа, односно о програмима и мерама активне политике запошљавања које реализује НСЗ. У циљу прикупљања потреба за запошљавањем филијале НСЗ реализовале су 869 обилазака 793 послодавца. Као резултат извршених обилазака, послодавци су НСЗ доставили 1.570 пријава потребе за запошљавањем 8.669 извршилаца. У циљу подршке вишковима на подручјима где су послодавци решавали вишак запослених, филијале су оствариле сарадњу са 65 јединица локалне самоуправе које су се активно укључиле у процес решавања вишка и 962 послодаваца. Као резултат извршених обилазака, послодавци су доставили НСЗ 978 пријава потребе за запошљавањем 3.276 извршилаца. У циљу превенције незапослености потенцијалних вишкова, обављено је 3.126 индивидуалних разговора са потенцијалним вишковима запослених, од којих је 84 укључено је у мере које се односе на активно тражење посла и развој предузетништва. У току 2015. године, на евиденцију незапослених НСЗ пријавило се 40.516 лица из категорије вишка запослених, од чега је 19.525 жена. Број индивидуалних

				планова запошљавања утврђених са новопријављеним лицима из категорије вишка запослених је 39.312. Укупан број вишкова запослених (новопријављени и остали) са којима је утврђен индивидуални план запошљавања износи 55.610. У 2015. години у мере активне политике запошљавања укључено је 12.670 (7.308 жена) лица из категорије вишка запослених. Представници УГС НЕЗАВИСНОСТ су и током 2015. године активно учествовали у поступку оцене и одобравања средстава за реализацију Програма за решавање вишка запослених у субјектима приватизације.
2.5. Укључивати незапослена лица старија од 50 година у мере активне политике запошљавања	Повећан број незапослених лица старијих од 50 година укључених у мере АПЗ. Веће учешће лица старијих од 50 година у програмима запошљавања и самозапошљавања.	НСЗ Јединице локалне самоуправе Социјални партнери	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе	У току 2015. године, у мере активне политике запошљавања, укључено је 22.753 лица из категорије старијих од 50 година (9.814 жена), што представља повећање за 9.067 лица (66,25%), у односу на 2014. годину. Такође, информативно-саветодавне услуге у пословним центрима користило је 3.642 лица старости преко 50 година (1.345 жена).
2.6. Спровођење пакета услуга за младе	За сваку младу особу на евиденцији незапослених, извршена процена запошљивости лица; утврђен индивидуални план запошљавања и одређене мере које су најпогодније за активацију и подизање запошљивости. Веће учешће младих у програмима запошљавања и самозапошљавања. Повећан број младих укључених у програм стручне праксе. Повећан број младих у обукама за тржиште рада.	НСЗ Јединице локалне самоуправе МОС Канцеларије за младе Социјални партнери	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе ІРА 2012	На евиденцију незапослених лица НСЗ, у 2015. години, пријављена су 176.243 лица из категорије млади до 30. година. На основу извршених процена запошљивости, са 128.387 лица из ове категорије, утврђени су индивидуални планови запошљавања као основ за укључивање у мере активне политике запошљавања које су најпогодније за активацију и подизање запошљивости. Млади су најзаступљенија категорија којој су пружене услуге каријерног вођења и саветовања у планирању каријере, и то: - информисање о могућностима за развој каријере - укупно 5.035 од којих је 3.514 младих, - саветовање о могућностима за развој каријере – укупно 10.832 од којих је 6.673 младих, - селекција и класификација – укупно 17.445 од којих

			је 8.330 младих. У 2015. години, у мере активне политике запошљавања, укључено је 59.589 лица (30.174 жена), из категорије младих до 30. година, што представља повећање за 14.405 лица (31.88%), у односу на 2014. годину. Субвенцијом за самозапошљавање обухваћено је 804 младих до 30 година старости (22,78%) од, чега 370 жена, што представља повећање за 637 лица у односу на 2014. годину када је било обухваћено 167 лица (77 жена). Програмом стручна пракса обухваћено је 4.031 (83,35%) младих до 30 година старости. Од наведеног броја, 55,76% чине жене (2.248). Будући да је у 2014. години програм стручне праксе реализован само за особе са инвалидитетом и да је у исти укључено 29 лица (17 жена) присутно је повећање за 4.002 лица у односу на 2014. годину. Обукама за тржиште рада обухваћено је 421 лица (37,09%) из категорије младих до 30 година, од којих 250 жена, што је за 119 лица мање у односу на 2014. годину. Током 2015. године, представници УГС НЕЗАВИСНОСТ су одржали низ предавања у оквиру програма Универзитета социјал-демократије у Београду и регионалне летње школе Недеља социјалдемократије на Авали, у организацији Фондације Ф.Еберт), на тему улоге синдиката у савременом свету, при чему је велики део предавања био посвећен стицању основних знања и припреми младих за излазак на тржиште рада. Такође, Унија послодаваца Србије организовала је пет округлих столова који су се бавили младим незапосленим лицима (у Београду, Новом Саду, Врњачкој Бањи и Чачку) уз присуство од око 100 кључних актера. Акценат свих дешавања је на подстицању већег укључивања послодаваца у програм стручне праксе, а организована је и Конференција о политици запошљавања младих, којој је присуствовало
--	--	--	---

				60 послодаваца, заинтересованих институција и младих. МОС је током 2015. године, на основу јавних конкурса, финансирао и суфинансирао 37 пројеката (30 су реализовала удружења младих и савези, а 7 јединице локалне самоуправе) усмерених ка повећању запошљивости, развоју омладинског предузетништва и реализацији радних пракси младих код будућег послодавца. Кроз ове пројекте обучено је 5.386 младих у области запошљавања и омладинског предузетништва; 242 младих је прошло програме стручне и радне праксе; 1.365 младих је развило 57 ученичких компанија у области развоја иновативних производа; 241 младих је запослено (22 самозапослено и 219 запослено код послодавца). Кроз наведене пројекте, као и 22 пројекта финансирана током 2014. године, у 2015. години се запослило 409 младих од чега су се 49 младе особе самозапослиле. У оквиру пројекта МОС „Подмлађивање! - Нове идеје младих за побољшавање положаја младих”, који је реализовала Кровна организација младих Србије у сарадњи са представницима младих, покренут је консултативни процес у којем је учествовало 40 компанија, а који је резултирао израдом предлога Националног програм за запошљавање младих до 2020. године.
2.7. Промовисати предузетништво међу младима и организовати менторинг програм за младе предузетнике	Повећан број младих који су информисани о могућностима запошљавања и самозапошљавања. Пружена подршка младим предузетницима путем специјалистичких обука. Младим предузетницима пружена подршка током пословања кроз програм менторинга.	НСЗ МОС Јединице локалне самоуправе Канцеларије за младе Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе	У 2015. години, 242.190 незапослених лица, из категорије млади до 30 година, је информисано о могућностима запошљавања, што представља повећање за 29.346 лица или 13,78%, у односу на 2014. годину. Информативно-саветодавне услуге НСЗ користило је 5.453 младих до 30 година, што у односу на 2014. годину представља повећање за 293 лица или 5,68% Обуку „Пут до успешног предузетника” успешно је завршило 3.169 младих до 30 година што у односу на 2014. годину представља повећање за 137 лица или 4,52% . Програмом менторинга НСЗ обухваћено је укупно 624

				предузетника, док специјалистичке обуке нису реализоване с обзиром да није било исказаног интересовања предузетника за организовање истих. Привредна комора Србије (ПКС) је организовала 12 радионица на тему „Развој предузетништва, ефикасније пословање и јачање конкурентности”. Такође, ПКС је у саардњи са СКОНУС и Домом омладине организовала конференцију Привредни форум младих (21-23. априла 2015.) – Усклађивање високообразовног система са потребама тржишта на којој је присуствовало 220 учесника. ПКС је била партнер на пројекту ПРАКСАМ: „Увођење младих у свет рада кроз радне праксе”, у сарадњи са Београдском отвореном школом, на којем је 30 младих у 18 привредних друштава добило прилику да стекне радно искуство кроз програм стручних пракси. Трећина младих који су учествовали у програму су се након завршетка праксе и запослили. Путем јавног конкурса, МОС је финансирао укупно 16 пројеката удружења који се баве информисањем и обукама за развој предузетништва младих а обучено је 1.636 младих, док је 32 започело сопствени бизнис.
2.8. Спровођење пакета услуга за лица без квалификација и ниско квалификоване	Лица без квалификација и нискоквалификовани укључени у програме додатног образовања и обуке и друге мере АПЗ.	МРЗСП МПНТР НСЗ Јединице локалне самоуправе	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе	У циљу активације лица без квалификација и нискоквалификованих, односно смањења дугорочне незапослености и социјалне искључености, у извештајном периоду ова категорија незапослених лица је приоритетно укључивана у мере активне политике запошљавања. У 2015. години, укупно је у мере активне политике запошљавања укључено 38.190 лица из категорије лица без квалификација и нискоквалификовани, од којих је 18.673 жена. У програм основног образовања одраслих (по моделу функционалног основног образовања) у школској 2014/15 години је уписано 5.950 одраслих. Програм су реализовали додатно обучени наставници, а посебну подршку су пружали андрагошки асистенти, као

				чланови школских тимова. Основно образовање за одрасле је реализовано у 73 основне школе на територији 15 школских управа. На завршни испит, након завршеног трећег циклуса (осми разред), изашло је 1.517 полазника. Од овог броја, око 25% полазника је наставило даље средње образовање. Ванредно средње образовање за полазнике старије од 17 година, реализовано је у 235 средњих школа, на територији 17 школских управа. Програм ванредног средњег образовања одраслих је похађало 2.952 полазника старијих од 17 година. Програми преквалификације, доквалификације и специјализације реализовани су у 191 средњој школи, на територији 11 школских управа, којима је обухваћено 8.399 одраслих полазника.
2.9. Спровођење пакета услуга за особе са инвалидитетом (ОСИ)	Особе са инвалидитетом укључене у мере АПЗ под општим условима у сваком случају када је то могуће, по процени стручних лица НСЗ и по прилагођеним програмима у складу са потребама ОСИ, процењеним професионалним могућностима и радном способношћу. Обезбеђена радна асистенција за ОСИ и подигнут ниво радносоцијалне укључености ОСИ који се могу запошљавати под посебним условима.	МРЗСП НСЗ Удружења ОСИ	Буџет Републике Србије Буџетски фонд за професионалну реhabилитацију и подстицање запошљавања ОСИ	У извештајном периоду обављено је 31.846 индивидуалних разговора са ОСИ у циљу пружања информативно - саветодавне подршке у активном тражењу посла, процене запошљивости и утврђивања индивидуалног плана запошљавања. Након извршених процена запошљивости ОСИ утврђено је 22.328 индивидуалних планова запошљавања који су представљали основ за примену мера активне политике запошљавања. Послодавци су поднели НСЗ 1.330 пријава потреба за запошљавањем/радним ангажовањем 3.567 ОСИ. Ради вршења избора за запошљавање/ратно ангажовање послодавцима је упућено 6.596 ОСИ који су испуњавали постављене услове, од којих је 2.187 запослено/ратно ангажовано. У извештајном периоду у мере активне политике запошљавања, а у оквиру пакета услуга за ОСИ, укључено је укупно 7.620 ОСИ (2.997 жена), и то: <u>У мере активног тражења посла</u> укључено је укупно 5.050 ОСИ (1.924 жене): - обука за активно тражење посла - 1.501 ОСИ (603 жене),

				- тренинг самоефикасности - 81 ОСИ (39 жена), - радионица за превладавање стреса услед губитка посла - 24 ОСИ (9 жена), - клуб за тражење посла - 245 ОСИ (120 жена), - сајам запошљавања - 3.199 ОСИ (1.153 жене). У <u>програме додатног образовања и обуке</u> укључено је укупно 435 ОСИ (229 жена): - програм стручне праксе - 19 ОСИ (6 жена), - обуке за тржиште рада - 399 ОСИ (213 жена), - програм стицања практичних знања - 1 ОСИ женског пола, - програм функционалног основног образовања одраслих - 16 ОСИ (9 жена). Уз <u>субвенције послодавцима</u> запослено је укупно 401 ОСИ (158 жена): - субвенција за отварање нових радних места - 142 ОСИ (51 жена), - субвенција за запошљавање корисника новчане социјалне помоћи – 1 ОСИ мушког пола, - субвенција зараде особа са инвалидитетом без радног искуства - 258 ОСИ (107 жена). Уз <u>рефундацију примерених трошкова</u> прилагођавања радног места запослено је 11 ОСИ (4 жене), а уз рефундацију трошкова зараде лицу ангажованом на пружању подршке - радна асистенција запослено је 13 ОСИ (5 жена). У <u>програм јавних радова</u> кроз радно ангажовање укључено је 1.266 ОСИ (542 жене). У <u>мере за подстицање отпочињања сопственог посла</u> укључене су укупно 444 ОСИ (135 жена): - едукативни програм за развој предузетништва - 328 ОСИ (97 жена); - субвенција за samozapošljavanje - 116 ОСИ (38 жена). Представници УГС НЕЗАВИСНОСТ су активно учествовали у спровођењу Пројекта „Заједно до посла” који су организовали Удружење особа са инвалидитетом
--	--	--	--	--

				Београд, Удружење слепих и слабовидих особа Београд и Градски секретаријат за социјалну заштиту, а чији је циљ био подизање капацитета за запошљавање незапослених ОСИ. Унија послодаваца Србије је заједно са Форумом младих са инвалидитетом организовала три радионице у Нишу, Новом Саду и Београду са циљем међусобног упознавања и повезивања послодаваца и младих са инвалидитетом. Кроз ове радионице укључено је око 60 лица.
2.10. Субвенција за запошљавање корисника новчане социјалне помоћи	Корисници новчане социјалне помоћи укључени у новокреиране субвенције за запошљавање корисника новчане социјалне помоћи.	НСЗ Центри за социјални рад	Буџет Републике Србије	Уз субвенцију за запошљавање корисника новчане социјалне помоћи послодавци су запослили 7 незапослених лица из ове категорије од којих је 5 жена, док је 1 лице Ром.
2.11. Омогућити прилагођавање радних места за запошљавање ОСИ уз рефундацију трошкова послодавцу у складу са одредбама Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом	Повећан број прилагођених радних места особама са инвалидитетом која се запошљавају под посебним условима на отвореном тржишту и обезбеђена средства послодавцима за рефундацију примерених трошкова прилагођавања радних места.	МРЗБСП НСЗ	Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ	Уз рефундацију примерених трошкова прилагођавања радног места запослено је 11 ОСИ (4 жене) која се запошљавају под посебним условима, што представља повећање за 10 ОСИ у односу на 2014. годину (1.100%). Уз рефундацију трошкова зараде лицу ангажованом на пружању подршке (радна асистенција) запослено је 13 ОСИ (5 жена) која се запошљавају под посебним условима, што представља повећање за 3 ОСИ у односу на 2014. годину (30%).
2.12. Промовисати запошљавање ОСИ без радног искуства уз субвенцију зараде, у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, као и запошљавање ОСИ уз субвенције на основу члана 45б Закона о	Информисати послодавце о могућностима коришћења субвенције зараде у трајању од 12 месеци за ОСИ без радног искуства, запослене на неодређено време. Информисани послодавци о трогодишњој субвенцији дела доприноса за ОСИ по члану 45б Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и пореза на доходак грађана по члану 21г Закона о порезу на доходак грађана.	МРЗБСП НСЗ Пореска управа	Буџет Републике Србије Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ	У извештајном периоду послодавци су уз субвенцију зараде особа са инвалидитетом без радног искуства запослили 258 ОСИ (107 жена). У 2015. години, а на основу поднетих пореских пријава у складу са чланом 21г Закона о порезу на доходак грађана и чланом 45б Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, олакшице по основу запошљавања особа са инвалидитетом користило је 673 послодаваца за 1.005 ОСИ.

доприносима за обавезно социјално осигурање и члана 21г Закона о порезу на доходак грађана				
2.13. Организовати мотивационе тренинге у циљу активације Рома, посебно корисника новчане социјалне помоћи. Подстицати предузетништво и запошљавање Рома	Повећан број Рома који активно траже посао. Повећан број Рома укључених у програме и мере активне политике запошљавања. Реализовани едукативни семинари и обуке о предузетништву за незапослене Роме.	НСЗ Центри за социјални рад Ромске невладине организације	Буџет Републике Србије	На крају 2015. године, на евиденцији незапослених лица НСЗ налазило се 22.930 Рома, што је за 1.139 лица више, него на крају 2014. године. У 2015. години, у мере активне политике запошљавања укључен је 4.241 Ром (1.879 жена), што представља повећање од 689 лица или 19,40%, у односу на 2014. годину. По посебно расписаном јавном позиву за доделу субвенција за samozapoшљавање Рома одобрена су средства за отпочињање самосталног посла за 98 Рома (43 жене).
2.14. Подстицати запошљавање незапослених жена из посебно осетљивих категорија	Незапослене жене из посебно осетљивих категорија укључене у мере АПЗ, и то: - самохране мајке, - жене из сигурне женске куће односно жртве породичног насиља, - старије жене које су остале без посла (преко 45 година), - младе жене без радног искуства (до 30 година), - кориснице новчане социјалне помоћи	МРЗБСП НСЗ Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије	Током 2015. године, у мере активне политике запошљавања, из категорије теже запошљивих, укључено је 79.532 жене, од којих 3.843 припада категорији самохрани мајки, 25 жена категорији жртва породичног насиља, 8.410 категорији старијих жена које су остале без посла (преко 45 година). Такође 12.640 младих жене без радног искуства (до 30 година) обухваћено је мерама активне политике запошљавања, као и 4.812 жена из категорије корисница новчане социјалне помоћи.
2.15. Подстицати женско предузетништво	Организоване обуке за предузетништво. Додељене субвенције за samozapoшљавање женама предузетницама.	НСЗ Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије	Дводневну обуку „Пут до успешног предузетника“ завршило је 12.029 незапослених лица, од којих је 5.515 (45,85%) жена. У 2015. години, додељена је субвенција за samozapoшљавање за 1.688 жена и то: - по редовном јавном позиву за samozapoшљавање од укупног броја укључених лица 46,40% су жене (1.444 лица), - од укупног броја укључених, 38 незапослених особа

				са инвалидитетом су жене (32,76%), - од укупног броја лица обухваћених субвенцијом кроз суфинансирање локалних акционих планова запошљавања, 206 (35,83%) су жене. Током 2015. године, Савет за женско предузетништво при ПКС је одржало две седнице, а организована је и велика конференција Форум за развој женског предузетништва у Србији, 30. марта 2015. године „Успешне даме у бизнису за јачу економију и ново запошљавање“, на ком је учешће узело 118 учесника.
2.16. Промовисати флексибилне облике рада погодних за жене и подстицати послодавце на стварање услова за флексибилне облике запошљавања (непуно радно време, рад од куће...)	Информисани послодавци посебно о новим прописима у областима рада и запошљавања, флексибилним облицима рада, субвенцијама и сл. Промовисане мере које би омогућиле боље усклађивање посла и породичног живота и то: - подстицањем послодаваца на стварање услова за флексибилне облике запошљавања (радно време), - подстицањем оснивања сервиса за социјалне услуге за бригу о зависним члановима породице.	МРЗБСП НСЗ Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије	У 2015. години НСЗ је извршила 32.363 обилазака послодаваца у циљу информисања о субвенцијама и олакшицама за запошљавање, утврђивања потреба за запошљавањем и повећања броја прикупљених слободних радних места ради посредовања. Такође, послодавци су информисани и о новим прописима у области рада и запошљавања, флексибилним облицима рада и субвенцијама за запошљавање. УГС НЕЗАВИСНОСТ је поводом Дана достојанственог рада током октобра месеца 2015. године у Бриселу, учествовао на Конференцији Европске конфедерације синдиката под називом „Одмах зауставити несигуран рад!“, током које су изложени следећи критеријуми несигурног рада: привременост, лизинг радне снаге, рад на црно, непостојање колективних уговора, ниске или неисплаћене зараде, неуплаћени доприноси за обавезно социјално осигурање, рад преко агенција за привремено и повремено запошљавање и т.д.). На Конференцији је, такође, указано на повезаност флексибилности тржишта рада и несигурности радног места. УГС НЕЗАВИСНОСТ је учествовао и у раду тематских скупова о Агенцијама за привремено и повремено запошљавање које су организоване у оквиру Twinning пројекта „Унапређење социјалног дијалога“.
2.17. Учешће у финансирању програма и мера АПЗ	Одобрена средства аутономној покрајини односно јединици локалне самоуправе за учешће у финансирању	МРЗБСП НСЗ Аутономна	Буџет Републике Србије	Подршка регионалној и локалној политици запошљавања пружана је у 2015. години кроз опредељивање средстава и буџета Републике Србије за

предвиђених локалним акционим плановима запошљавања средствима из буџета Републике Србије	програма или мера АПЗ предвиђених локалним акционим плановима запошљавања из републичког буџета. Број јединица локалних самоуправа којима су одобрена средства за учешће у финансирању програма или мера средствима из републичког буџета. Износ и проценат финансијских средстава из републичког буџета опредељен за суфинасирање програма или мера активне политике запошљавања из ЛАПЗ у укупним средствима из републичког буџета опредељеног за реализацију активних мера запошљавања које спроводи НСЗ.	покрајина/јед иница локалне самоуправе	Буџет аутономне покрајине/ јединице локалне самоуправе	суфинансирање програма и мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања средствима. Одлуком министра надлежног за послове запошљавања одобрена су средства из буџета Републике Србије за суфинансирање програма и мера из локалних акционих планова запошљавања по захтевима 113 јединица локалних самоуправа. Споразум о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма и мера активне политике запошљавања НСЗ потписала је са 83 јединице локалних самоуправа док је 30 јединица локалних самоуправа одустало од реализације одлуке. За реализацију програма и мера предвиђених локалним акционим плановима у 83 јединице локалне самоуправе из буџета Републике Србије опредељен је, као удео у суфинансирању, износ од 250.763.547,16 динара што је 8,96% од укупног буџета Републике Србије опредељеног за финансирање мера активне политике запошљавања у 2015. години., а јединице локалних самоуправа 209.536.012,32 динара по основу којих је у мере укључено 5.096 незапослених лица, и то: 4.184 у програм јавних радова, 331 лице у програм стручне праксе, 6 лица у програм стицања практичних знања, док је 575 незапослених лица започело сопствени посао доделом субвенције за самозапошљавање. НСЗ је са 48 јединица локалних самоуправама, које су у својим буџетима обезбедиле 444.225.439,42 динара и самостално финансирале програме и мере активне политике запошљавања, закључила споразуме о техничкој сарадњи ради реализације програма и мера. На овај начин у мере је укључено 2.674 незапослених лица, и то: 436 лица у програм јавних радова, 736 лица у програм стручне праксе, 195 лица у програм приправника, 632 лица у програме обука, 296 незапослених лица је започело сопствени посао доделом субвенције за самозапошљавање, док је 379 незапослених лица је засновало радни однос код
---	---	---	---	---

				послодавца уз субвенцију за отварање нових радних места.
III УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА РАДНЕ СНАГЕ И УЛАГАЊЕ У ЉУДСКИ КАПИТАЛ				
Мера/активност	Исход / Очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања	Извештај о предузетим мерама и активностима
3.1. Промовисати и даље развијати каријерно вођење и саветовање	Активно учешће у спровођењу стратегија које се односе на каријерно вођење и саветовање и потписани протоколи о сарадњи у циљу реализације конкретних активности. Неформално образовање у сврху повећања запошљивости - организовање програма и обука за стицање преносивих вештина (комуникација, информатичка писменост, иновативност, иницијатива, управљање ресурсима, организационе вештине, финансијска писменост, тимски рад, креативност). Формирани тимови за каријерно вођење и саветовање у основним, средњим и високошколским установама. Организовани сајмови професионалне оријентације. Иновирани и промовисани сајтови за каријерно вођење и саветовање. Организоване медијске кампање за промоцију каријерног вођења и саветовања. Креиран и дистрибуиран информативни материјал о каријерном вођењу и саветовању.	МОС МПНТР МРЗБСП НСЗ Универзитетски и други каријерни центри Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије	У циљу успостављања и јачања функционалне сарадње на локалном нивоу између филијала НСЗ и јединица локалних самоуправа које су основале Канцеларије за младе у процесу каријерног вођења и саветовања и подстицања запошљавања младих на локалном нивоу, МРЗБСП и МОС су упутили заједнички допис НСЗ и ЈЛС - Канцеларијама за младе са позивом на успостављање редовне комуникације и сарадње, размену информација, каријерно информисање и саветовање младих, активацију, информисање и упућивање младих да се пријаве на евиденцију НСЗ ради посредовања у запошљавању и укључивања у мере активне политике запошљавања и др. НСЗ је у сарадњи са школама и другим релевантним актерима у области запошљавања на регионалном нивоу организовала 9 сајмова професионалне оријентације (Пирот, Ниш, Вршац, Нови Пазар, Бачка Паланка, Суботица, Кикинда и Београд) и узела учешће на још 2 манифестације из области каријерног вођења и саветовања у организацији других партнера (Сајам пословних могућности и стручних пракси КОНТЕХ у Новом Саду и Форум напредних технологија у Нишу). Покренут је и поступак за добијање дозволе за отварање 2 поддомена на сајту НСЗ за постављање Е-игрице и Е-информатора. Е-игрица „Каријерно путовање” је намењена ученицима нижих разреда основних школа и има за циљ да подстакне ученике да активно и на време размишљају о избору занимања. Е-информатор „Шта да учим, шта да радим?” пружа информације о образовним профилима, средњим школама, наставним плановима и

				описима занимања. Намењен је ученицима и другим заинтересованим који су у процесу планирања каријере. Настао је на иницијативу НСЗ у сарадњи са МПНТР и ЗУОВ уз техничку подршку GIZ. Промовисање каријерног вођења и саветовања и партнерске сарадње реализовано је кроз преко 50 учешћа у штампаним и електронским медијима. Израђено и дистрибуирано: - три врсте летака - <i>Центар за информисање и професионално саветовање (ЦИПС), Професионална оријентација и планирање каријере и Куда даље?</i>, - радне свеске - <i>Тренинг самоефикасности и упитник за евалуацију Тренинга и Радионица за превладвање стреса услед губитка посла</i>, а настављена је и дистрибуција <i>Водича за основце</i> у штампаној верзији. Преко електронске интерактивне верзије <i>Водича за избор занимања, планирање каријере после основне школе</i> (www.vodiczaosnovce.nsz.gov.rs), у посматраном периоду евидентирано је 109.575 посета сајту. Унија послодаваца Србије је активно учествовала у активностима и подржала иницијативе и пројекте које су реализовали МОС, Центри за каријерно вођење, БОШ као и невладине организације а са циљем промовисања каријерног вођења и саветовања. У оквиру Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године и донетог акционог плана један од постављених циљева је развој функционалног и одрживог система каријерног вођења и саветовања младих. Основна сврха се огледа у јачању обухвата младих услугама каријерног вођења и саветовања и повећање видљивости услуга које нуде пружаоци услуга. Од 2015. године, РС је постала пуноправни члан Европске мреже политике целоживотног вођења. Формирана је национална делегација коју предводи представник МПНТР, а у којој су и представници НСЗ, Euroguidance центра и МОС. Мрежа је припремила
--	--	--	--	--

				неколико публикација у области каријерног вођења и саветовања. У оквиру активности Фонда за младе таленте које су усмерене на услуге каријерног вођења и саветовања стипендиста одржане су 2 радионице (каријерно информисање) за око 80 студената овог Фонда. Фонд за младе таленте је представио своје активности на 2 сајма стипендија а на веб страницу овог Фонда (http://www.mos.gov.rs/dositeja/) постављено је преко 70 позива и огласа који се односе на каријерни развој. У склопу пројекта Каријерни инфо центри у канцеларијама за младе који је реализовало удружење Центар Инвентива уз финансијску подршку МОС, организован је у марту 2015. године фестивал каријере у Београду. Фестивал је посетило више од 400 младих који су имали прилику да користе реалне сусрете и радионице на неколико тема, како би разрешили дилеме у вези са одабиром занимања. Сврха пројекта била је јачање капацитета у 15 канцеларија за младе у области каријерног вођења и саветовања с циљем повећања запосљивости младих од 15 до 30 година и успостављање нових 5 каријерних инфо центара при канцеларијама за младе. У склопу пројекта ПРАКСАМ – Увођење младих у свет рада кроз радне праксе организован је 28. октобра 2015. године догађај „С привредом на ти: млади и посао”, који је имао за циљ да подстакне директну комуникацију и повезивање младих незапослених талената (потом и других младих незапослених) и привреде. У склопу пројекта организована је стручна пракса коју је прошло 30 младих у 18 компанија а током трајања пројекта 10 практиканата добило је и стално запослење. У склопу Темпус пројекта „Развој каријерног вођења у циљу унапређења високог образовања у Србији - CareerS”, одржан је 1. априла 2015. године Први међународни форум за каријерно вођење и саветовање, уз поруку да треба више оснаживати студенте за
--	--	--	--	---

				активнији приступ тржишту рада како би што пре нашли посао.
3.2. Даље развијати центре за информисање и професионално саветовање (ЦИПС)	Отворени нови центри за информисање и професионално саветовање у НСЗ и јединицама локалне самоуправе. Успостављена сарадња центара за информисање и професионално саветовање са инфо пултовима при канцеларијама за младе на размени информација од значаја за развој каријере. Успостављено 15 каријерних инфо центара са дефинисаним програмом и стандардима услуга у 15 Канцеларија за младе. Урађена анализа ефеката услуга каријерног вођења и саветовања на запошљивост младих у 15 каријерних инфо центара	МРЗСП МОС НСЗ Јединица локалне самоуправе Канцеларије за младе	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе ИРА 2012	У поступку је отварање 20 нових Центара за информисање и професионално саветовање, 10 у саставу НСЗ и 10 при јединицама локалне самоуправе. Израђен је програм обуке за саветнике за каријерно информисање – ЦИПС, у оквиру Програма стручног усавршавања и оспособљавања запослених у Националној служби за запошљавање за 2016. годину. Успостављени су нови каријерни инфо центри у 5 канцеларија за младе.
3.3. Даље развијати национални систем класификације занимања	Израђени описи појединачних занимања на основу података прикупљених током истраживања о занимањима. - Иновирани описи за занимања - Иновирана класификација занимања формално усвојена - НСЗ и други услужни системи примењују нову класификацију	МРЗСП НСЗ МПНТР ЗУОВ Привредна комора Србије Социјални партнери РЗС	Буџет Републике Србије	Започете припремне активности са представницима МПНТР на организовању заједничког округлог стола са другим институцијама и партнерима у циљу договора на финализацији документа и припреми за усвајање и имплементацију.
3.4. Даље развијати национални оквир квалификација (НОК)	Усвојен НОК за нивое од I до V за стручно образовање и за нивое од VI до VIII за високо образовање. Одређене надлежности и изграђене институције за развој стандарда квалификација (Успостављен одређен број секторских већа).	МПНТР ЗУОВ Савет за стручно образовање и образовање одраслих Национални савет за високо образовање	Буџет Републике Србије	Нивои и дескриптори нивоа квалификација као и разврставање претходних и актуелних квалификација по нивоима усвојени су од стране Националног савета за високо образовање и Савета за стручно образовање и образовање одраслих. У завршној фази је израда документа о интегрисаном НОК. Дефинисани су нивои образовања (8 нивоа са 3 поднивоа у високом образовању), извршено разврставање претходних и актуелних квалификација по нивоима НОК, поређење

				НОК и Европског оквира квалификација (ЕОК), утврђени дескриптори знања, вештина, способности и ставова квалификација у јединственом НОК, елементи стандарда квалификације, као и кључни елементи за развој јединственог НОК. У току је израда нацрта Закона о НОК, а започете су и активности за успостављање и рад секторских већа. У наведеним активностима учествовали су представници УГС НЕЗАВИСНОСТ и други социјални партнери. ПКС је била партнер у организацији конференције „Национални оквир квалификација - успостављање комуникације између образовања и тржишта рада”, која је одржана у у Београду, 26. јуна 2015. године МРЗБСП, МПНТР, НСЗ, ПКС учествовали су у Јавном слушању у Народној Скупштини 14. октобра 2015. године на тему сарадње између сектора образовања и запошљавања и развој и примену националног оквира квалификација у РС.
3.5. Промовисати концепт целоживотног учења	Покренути пилот програми и пројекти на развоју система признавања претходног учења. Одређени број лица укључен у процес признавања компетенција и квалификација кроз систем признавања претходног учења. Спроведене активности на промовисању концепта целоживотног учења послодавцима са циљем улагања у вештине запослене радне снаге. Спроведене активности на промовисању концепта целоживотног учења незапосленим лицима, посебно младима.	МПНТР МРЗБСП МОС НСЗ Социјални партнери Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије	У оквиру активности које су се спроводиле везано за даљи развој НОК дефинисани су оквири за имплементацију признавања претходног учења кроз развој НОК. У 2015. години МПНТР је донело два подзаконска акта којима се ближе уређују неформално образовање одраслих и учешће установа и других организација у реализацији активности образовања одраслих прописаних Законом о образовању одраслих: - Правилником оближним условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих и - Правилником о врсти, називу и садржају образаца и начину вођења евиденција и називу, садржају и изгледу образаца јавних исправа и уверења у образовању одраслих. Израђен је нацрт концепта за признавање знања и

				вештина стечених претходним учењем(кроз неформалне облике образовања и учења), након чега је планирана јавна расправа о овом концепту и провера концепта у пракси. У оквиру Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године и донетог акционог плана наглашена је улога целоживотног учења и истакнута потреба за повећањем усклађености знања, вештина и компетенција које се стичу у процесу целоживотног учења, са потребама тржишта рада кроз унапређене механизме подршке послодавцима и другим релевантним актерима који спроводе програме целоживотног учења младих. Пројекат „Без муке нема науке, без НАПОРних корака квалитету помака” које је реализовало удружење НАПОР, усмерен је на процес валидације претходно стеченог искуства у омладинском раду, као и обука за омладинске раднике/це које ће допринети препознавању и признавању омладинског рада као услуге која доприноси унапређењу положаја младих. У оквиру истој пројекта у сарадњи са представницима привреде и бизнис сектора припремљен је Пасош компетенција – алат за препознавање компетенција које млади стичу у програмима омладинског рада а које су значајне за запошљивост младих. ПКС организује едукативне активности у складу са потребама привреде. У 2015. години реализоване су 202 едукативне активности (информативни семинар, тренинзи, радионице) са око 4.500 полазника.
--	--	--	--	--

3.6. Наставак реформе образовања	Размењене информације о потребама тржишта рада за потребе планирања и развоја политике формалног образовања у циљу бољег одговора образовања на потребе тржишта рада. Формирана нова секторска већа за развој квалификација. Развијени образовни профили - квалификације у складу са потребама тржишта рада. Спроведене обуке чији су исходи учења у складу са стандардом квалификација односно стварним потребама тржишта рада. Успостављање програма ученичких и студентских пракси на националном нивоу.	МПНТР Национални савети у области образовања ЗУОВ МРЗБСП НСЗ Социјални партнери	Буџет Републике Србије	МПНТР у сарадњи са ПКС започело је рад на заједничком праћењу потреба тржишта рада у циљу прилагођавања образовног система. Потписан је Меморандум о сарадњи на реализацији дуалног модела учења у сарадњи са Владом Аустрије и ПКС. Настављено је са реализацијом кооперативног модела образовања у занатским профилима : бравар-заваривач, индустријски механичар и електричар. На Конкурс се пријавило 25 школа а за реализацију одабрано 14 школа што представља повећање броја школа у односу на претходну школску годину за 40%. Израђен је наставни план и програм за профил оператер обраде намештаја. Програм је израђен у сарадњи са 7 предузећа Златиборског округа и биће заснован на светски актуелном WBL моделу учења. Настављено је са развојем прилика за ученичку праксу реалног предузетничког пословања кроз модел ученичка компанија. ПКС је активна у области увођења кооперативног образовања у средњем стручном образовању (базираног на моделу дуалног образовања). ПКС је учествовала у изради Студије изводљивости увођења дуалног образовања и организовала низ конференција и сусрета са привредом у циљу представљања и разматрања резултата Студије изводљивости и сагледавања потреба привреде за кадровима, као и могућности већег учешћа привреде у образовању. УГС НЕЗАВИСНОСТ и СССС су у сарадњи са Савезом синдиката Аустрије били организатори Конференције: Дуално образовање у Аустрији: хармонизација политике запошљавања са потребама тржишта рада у Србији” у Београду, која је за циљ имала дискусију о позитивним искуствима и пракси Аустрије као земље са свега 7% незапослених младих особа у усклађивању образовног система са потребама тржишта рада.
--	--	--	-------------------------------	--